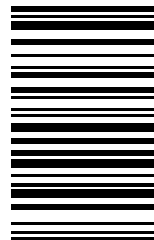

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۱۰

جمعه ۹۷/۰۸/۲۵

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۲۸۰	مدت پاسخگویی: ۲۶۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی		تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
				از	تا	
۱	فارسی		۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)		۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی		۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی		۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۵	ریاضیات	ریاضی و آمار ۳	۱۵	۱۰۱	۱۱۵	۳۰ دقیقه
		ریاضی و آمار ۱	۱۰	۱۱۶	۱۲۵	
		ریاضی و آمار ۲	۱۰	۱۲۶	۱۳۵	
۶	اقتصاد		۱۰	۱۳۶	۱۴۵	۱۰ دقیقه
۷	علوم و فنون ادبی	علوم و فنون ادبی ۳	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۲۵ دقیقه
		علوم و فنون ادبی ۱	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	
		علوم و فنون ادبی ۲	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	
۸	زبان عربی (اختصاصی)		۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰ دقیقه
۹	تاریخ	تاریخ ۳	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۲۰ دقیقه
		تاریخ ۱	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	
		تاریخ ۲	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	
۱۰	جغرافیا	جغرافیا ۳	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۲۰ دقیقه
		جغرافیای ایران	۱۰	۲۳۱	۲۴۰	
		جغرافیا ۲	۱۰	۲۴۱	۲۵۰	
۱۱	جامعه‌شناسی	جامعه‌شناسی ۳	۱۰	۲۵۱	۲۶۰	۳۰ دقیقه
		جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۲۶۱	۲۷۰	
		جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۲۷۱	۲۸۰	
۱۲	فلسفه و منطق	فلسفه دوازدهم	۱۰	۲۸۱	۲۹۰	۳۰ دقیقه
		منطق	۱۰	۲۹۱	۳۰۰	
		فلسفه یازدهم	۱۰	۳۰۱	۳۱۰	
۱۳	روان‌شناسی		۱۰	۳۱۱	۳۲۰	۱۰ دقیقه

حق چاپ و تکثیر پاسخ‌های آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی ممنوع می‌باشد و پیگرد قانونی دارد.

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
فارسی	امیرنجات شجاعی - مهدی نظری	ابوالفضل مزرعتی - اسماعیل محمدزاده مسیح گرجی - مریم نوری‌نیا
زبان عربی	خدیدجه علیپور	حسام حاج مؤمن - شاهو مرادیان سید مهدی میرفتچی - سمیه رضاپور حمیدرضا هاشمی
دین و زندگی	مرتضی محسنی کبیر محمد رضایی بقا - امیررضا عمران‌پور فریدین سماقی	سمیه رضاپور
زبان انگلیسی	امید یعقوبی فرد	رزیتا قاسمی
ریاضیات	محمد یگانه	ندا فرهختی - پگاه افتقار سودابه آزاد - مینا نظری
اقتصاد	میترا چینی‌ساز	محمد‌میلاد اکبری نصیبه کلانتری - مریم پارسائیان
تاریخ	محمداسماعیل سلمان‌پور	سیده مریم میرقاسمی فاطمه ساریخانی - مبین غلامی‌نژاد
جغرافیا	محسن مصلاهی	محمداسماعیل سلمان‌پور سیده مریم میرقاسمی - نصیبه کلانتری مریم پارسائیان
جامعه‌شناسی	مبینا تاجیک	آناهیتا احسانی - سیده مریم میرقاسمی نصیبه کلانتری - مریم پارسائیان
فلسفه و منطق	سید حسام‌الدین جلالی	عماد صفرنژاد - نصیبه کلانتری مریم پارسائیان
روان‌شناسی	نگار کاغذگران	سیده مریم میرقاسمی - مریم احدزاده فاطمه ساریخانی - نصیبه کلانتری مریم پارسائیان

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

ویراستاران فنی: رزیتا قاسمی - بهاره سلیمی - ساناز فلاحي - سمیه رضاپور - بهاره‌سادات موحدی
آمنه قلی‌زاده - مریم پارسائیان

مدیر فنی: مهرداد شمسی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

طراح شکل: فاطمه میناسرشت

حروف‌نگاران: پگاه روزبهانی - آنتیا طارمی - زهرا نظری‌زاد - سارا محمودنسب - نرگس اسودی
فرهاد عبدی

امور چاپ: عباس جعفری

دفتر مرکزی تهران، خیابان انقلاب، بین
چهارراه ولیعصر (عج) و
خیابان فلسطین، شماره ۹۱۹

اطلاع‌رسانی ثبت‌نام ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی www.gaj.ir

فارسی

۱ ۴

معنی درست واژه‌ها: عرش: تخت پادشاه، سریر، خیمه، سایبان / ضوئیت: هیبت، قدرت، شکوه و جلال / تقریظ: ستودن، نوشتن یادداشتی ستایش‌آمیز درباره‌ی یک کتاب / استدعا: درخواست کردن، خواهش کردن، فراخواندن / خذلان: درماندگی، بی‌بهرگی از یاری

۲ ۱

معنی درست واژه‌ها: جلیقه: زیور، زینت / سلسله‌جنبان: محرک، آن‌که دیگران را به کاری برمی‌انگیزد. / مهمیز: ابزاری فلزی که بر پاشنه‌ی چکمه وصل می‌کنند و به وسیله‌ی آن، اسب را به حرکت در می‌آورند. / توسن: اسب سرکش، مقابل رام

۳ ۳

معنی درست واژه: دهش: بخشش

۴ ۳

املاي درست واژه‌ها: فراق: دوری، جدایی / ثنا: ستایش، سپاس

۵ ۱

املاي درست واژه‌ها: منسوب: نسبت داده شده / صواب: درست، پسندیده، مصلحت / صور: شاخ و جز آن، که در آن دمنند تا آواز برآید؛ بوق / عمارت: بناکردن، آباد کردن، آبادانی، ساختمان / گذاردن: اجازه دادن، رها کردن

۶ ۳

مشتق: دوری (دور + ی)

مرکب: کج‌نهاد (کج + نهاد)

مشتق - مرکب: کشاکش (کش + کش)

۷ ۴

ضمیر متصل «م» در انتهای بیت گزینه‌ی (۴) نقش مفعولی دارد و در سایر گزینه‌ها مضاف‌الیه است.

۸ ۲

حذف در گزینه‌ی (۲) به «قرینه‌ی لفظی» اتفاق افتاده است:

روی زمین آن توست ملک فلک نیز هم [آن توست]

عالم انسان تو راست ملک و ملک نیز هم [تو راست]

حذف به «قرینه‌ی معنوی» در سایر گزینه‌ها:

(۱) به دوستی [سوگند می‌خورم]

(۳) هم چو نقطه به چشم نابینا، گاه پیدا [است] و گاه ناپیدا [است]

(۴) در خود آن به [است] که نیک‌تر نگری / اول آن به [است] که عیب خود گویی

۹ ۲

من (نهاد) + گردن تسلیم (مفعول) + به شمشیر (متمم) + سپردم (فعل)

۱۰ ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) آن چنانش به ذکر مشغولم

(۲) که مثل آن نگذشته‌ست هرگز به ضمیر

(۴) هم چنان در عقب روی نکو می‌رودم دل

۱۱ ۲

بررسی آرایه‌ها در بیت‌ها:

(ب) تناقض: زهر قاتل بودن حیات ابد

(ج) تشبیه: نقد وقت (اضافه‌ی تشبیه‌ی)

(و) مراعات‌نظیر: جرس، کاروان، راه

(ز) مجاز: حرف: مجاز از سخن

۱۲

۴

کنایه: دنبال چیزی دویدن / پا در دامن کشیدن / گریبان چاک کردن / استعاره: گریبان چاک کردن گندم / دامان قناعت / حسن تعلیل: دلیل گریبان چاک کردن گندم یا در واقع شکل ظاهری آن، اشتیاق آن برای به عنوان روزی قرار گرفتن انسان است. / واج‌آرایی: تکرار مصوّت بلند «ا» و صامت «ن»

۱۳ ۳

استعاره: بهار زندگی (به یک تعبیر، بهار استعاره از جوانی‌ست). / جان‌بخشی به بهار زندگی / نسبت دادن چکیدن به آتش / کنایه: دامن کشیدن / آتش چکیدن / تلمیح: اشاره به داستان حضرت موسی (ع) / نغمه‌ی حروف: تکرار صامت‌های «ن»، «د» / تشبیه: خود به نخل طور / جناس ناقص: بار، بهار

۱۴ ۱

اغراق (بیت «ب»): از مو باریک‌تر شدن شاعر

حسن آمیزی (بیت «الف»): شنیدن بو

استعاره (بیت «ه»): این‌که گل جام به دست بگیرد و همین‌طور نسبت دادن زبان و توصیف کردن به بلبل، تشخیص و استعاره است.

حسن تعلیل (بیت «ج»): علت وجود نقطه بر روی واژه‌ی «سخن» آن است که آن‌قدر دنبال «سخن‌فهم» دویده، عرق کرده است.

تناقض (بیت «د»): از پنبه سپر ساختن

۱۵ ۳

اسرارالتوحید فی مقامات ابوسعید ابوالخیر: محمد بن مَنُور

من زنده‌ام: معصومه آباد

پیوند زیتون بر شاخه‌ی ترنج: موسوی گرمارودی

سیاست‌نامه: خواجه نظام‌الملک توسی

۱۶ ۲

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۲): ستایش تواضع و فروتنی

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) وجود رهبر، الهام‌بخش قیام است.

(۳) توصیه به مدارا با دشمن دریند

(۴) نكوهش هم‌نشینی با بدان

۱۷ ۴

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۴): توصیه به دادگری

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) ناپایداری دنیا و توصیه به بردباری در برابر ناملایمات.

(۲) گله از بی‌توجهی مخاطب

(۳) ناسازگاری روزگار و توصیف ناکامی

۱۸ ۱

مفهوم گزینه‌ی (۱): عشق موجب ارزشمندی و کمال است. / جاودانگی عشق

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: ناپایداری دنیا

۱۹ ۳

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۳): جان‌گداز بودن واقعه‌ی کربلا

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) شورانگیزی غم هجران

(۲) جاودانگی عشق و وفاداری و خاکساری عاشق

(۴) ارزشمندی دل

۲۰ ۲

مفهوم مشترک آیه‌ی شریفه و گزینه‌ی (۲): یاد خداوند آرامش‌بخش دل‌هاست.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) نكوهش پرداختن به غیر خدا / تنها حقیقت، یاد خداست.

(۳) شورانگیزی عشق / بی‌ارزش بودن دل بی‌بهره از عشق

(۴) طلب عنایت از معشوق

۲۱ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۴): جاودانگی عشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) ویرانگری و گدازندگی عشق

(۲) بی تأثیر بودن عشق در دل نالایق

(۳) جاودانگی سخن

۲۲ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و ابیات گزینه‌ی (۴): نکوهش

رشوہ خواری

مفهوم سایر بیت‌ها:

(الف) ناسازگاری روزگار با انسان و توصیف ناکامی

(ب) توصیف قلم

(ج) گریزناپذیر بودن مرگ

۲۳ ۱ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۱): کمال بخشی عشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۲) ارزشمندی دل

(۳) ارزشمندی عنایت از جانب معشوق

(۴) ارزشمندی سخن

۲۴ ۲ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۲): ستایش قناعت و

بی تعلقی

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) توصیف ناکامی و اندوه (۳) نکوهش اهل زمانه

(۴) خاکساری عاشق و دل خوشی به کم‌ترین بهره‌مندی از معشوق

۲۵ ۲ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۲): ناتوانی از توصیف

ممدوح

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) عشق موجب آرامش است. / تسلیم عاشقانه

(۳) جفاکاری معشوق

(۴) جاودانگی عشق / ترک عشق ناممکن است.

زبان عربی (عمومی)

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه یا لغات یا مفهوم مشخص کن

(۳۵ - ۲۶):

۲۶ ۳ کل طعام: هر غذایی [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

لا یذکر: ذکر نشود، یاد نشود [رد سایر گزینه‌ها]

هو داء: آن بیماری است [رد سایر گزینه‌ها]

لا بركة فيه: هیچ برکتی در آن نیست [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]

۲۷ ۳ قد تدل: گاهی راهنمایی می‌کنند [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

استعمال: به کار ببرند (مصدر به صورت فعل ترجمه شده است). [رد گزینه (۱)]

الأعشاب الطيبة: گیاهان دارویی [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

للوفاة عن الأمراض: برای پیشگیری از بیماری‌ها [رد سایر گزینه‌ها]

۲۸ ۴ أن يبدأ: آغاز کند، شروع کند (فعل متعدی است). [رد

گزینه‌های (۱) و (۲)]

حياته الجديدة: زندگی جدید خود [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]

لا بد: ناگزیر (ناچار) باید، چاره‌ای نیست

۲۹ ۴ لقا: هنگامی که، زمانی که [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]

الأحزاب: گروه‌ها [رد گزینه (۳)]

قالوا: گفتند [رد گزینه (۲)]

وعدنا: به ما وعده داد [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]

۳۰ ۳ تعرفین: می‌دانی [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

العلماء: دانشمندان [رد گزینه (۱)]

الکبار: بزرگان [رد گزینه (۴)]

کیف: چگونه، چطور [رد گزینه (۱)]

البلايا: سختی‌ها [رد گزینه (۱)]

مشاكل الحياة: مشکلات زندگی [رد سایر گزینه‌ها]

۳۱ ۴ ترجمه درست عبارت: همانا مس در دستگاه‌های برقی به کار

گرفته می‌شود و آن از رساناهای عالی است.

۳۲ ۳ ترجمه درست سایر گزینه‌ها:

(۱) پزشک دندان‌های پسر کوچک را با آرامشی عجیب معاینه می‌کرد ولی او از معاینه ترسیده بود.

(۲) پرستار باند زخم زن بیمار را که روی تخت در درمانگاه خوابیده است، عوض کرده بود.

(۴) این دریاچه‌ای است که در آن ماهی‌هایی بسیار را می‌بینیم که گوشت آن‌ها برای خوردن همه مردم مناسب است.

۳۳ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) قليل (اندک) ≠ كثير (بسیار)

(۳) قذفت = رمی (انداخت)

(۴) عداوة (دشمنی) ≠ صداقة (دوستی) / العاقل (عاقل) ≠ الجاهل (نادان)

۳۴ ۳ ترجمه گزینه‌ها:

(۱) دارو فروش - دماسنج - پنبه بهداشتی

(۲) ساحل - دریاچه - آبشار

(۳) آبمیوه‌گیری - عینک - خشکی

(۴) پسته - دانه - خرما

۳۵ ۱ ترجمه عبارت سؤال: هیچ خیری در سخنی نیست مگر با

عمل (باشد).

مفهوم: بی‌فایده و بی‌ارزش بودن سخن بدون عمل.

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سؤالات زیر پاسخ بده (۴۲ - ۳۶):

آفتاب‌پرست از حیوانات غیراجتماعی به شمار می‌رود و تنها زندگی می‌کند و در بیش‌تر مواقع از جانوران خونسرد به شمار می‌رود. برخی از آن‌ها در جنگل‌ها زندگی می‌کنند و قدرت تغییر رنگ پوست خود را دارند. پوستش از سلول‌هایی تشکیل می‌شود که داخل آن‌ها حاوی موادی رنگی یا رنگ‌هایی است که همان رنگ پوست هستند. اکثر انواع آفتاب‌پرست، دم‌هایی دارند که امکان دارد از آن‌ها در پیچ خوردن دور شاخه‌های درختان استفاده کنند و پاهای جلویی و عقبی آن‌ها انگشت‌های بزرگی دارد که به آن‌ها در چنگ زدن به (گرفتن) شاخه‌ها کمک می‌کند. از شگفتی‌های آفتاب‌پرست این است که ناشنوا نیست ولی گوشش روزنه‌هایی ندارد. معمولاً آفتاب‌پرست حشرات بزرگ را می‌خورد و نوشیدن آب جاری را ترجیح می‌دهد و گیاهان را نمی‌خورد مگر در زمان کم‌آبی در بدنش در حالی که منبعی برای آب نمی‌یابد.

۳۶ ۲ [گزینه] نادرست را مشخص کن:

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) آفتاب‌پرست از حیواناتی است که تنها زندگی می‌کند.
- (۲) همه آفتاب‌پرست‌ها در جنگل‌ها زندگی می‌کنند و نه در صحراها.
- (۳) پوست آفتاب‌پرست رنگ‌های گوناگونی دارد و رنگش تغییر می‌کند.
- (۴) آفتاب‌پرست دوست ندارد که با آفتاب‌پرست‌های دیگر باشد.

۳۷ ۴ [گزینه] درست را مشخص کن:

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) آفتاب‌پرست دو گوش کوچک ندارد، پس نمی‌تواند هر صدایی را بشنود.
- (۲) دست‌های کوچک آفتاب‌پرست به او کمک می‌کند که از شاخه‌های درختان پایین بیاید.
- (۳) پاهایی برای آفتاب‌پرست دیده نمی‌شود ولی او انگشتان بزرگی در پشت خود دارد.
- (۴) آفتاب‌پرست می‌تواند با دم ویژه‌اش دور شاخه‌های درختان بپیچد.

۳۸ ۱ چه زمانی آفتاب‌پرست از گیاهان می‌خورد؟

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) در زمان کم‌آبی در بدن خود.
- (۲) هنگام تغییرات رنگی در جنگل.
- (۳) زمانی که احساس ناتوانی و خطر می‌کند.
- (۴) هنگام وجود منابع بزرگ از آب.

۳۹ ۱ [گزینه] درست را در خواندن کلمات تعیین‌شده مشخص کن:

حرکت‌گذاری کامل عبارت: «فَإِنَّ جِلْدَهَا يَتَكَوَّنُ مِنْ خَلَايا يَحْتَوِي دَاخِلَهَا عَلَي مَوَادِّ مُلَوَّنَةٍ»

■ گزینه درست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۲ - ۴۰):

۴۰ ۱ دلایل رد سایر گزینه‌ها:

- (۲) مبني ← معرب / الاسم الظاهر ← ضمير «هو» المستتر
- (۳) متعدّد ← لازم
- (۴) مجرد ثلاثي ← مزيد ثلاثي / مبني ← معرب

۴۱ ۲ دلایل رد سایر گزینه‌ها:

- (۱) مبني ← معرب / الاسم الظاهر ← ضمير «هي» المستتر
- (۳) للمخاطب ← للغائية / مبني ← معرب / أَنْتَ ← هي
- (۴) مجرد ثلاثي ← مزيد ثلاثي / لازم ← متعدّد

۴۲ ۲ دلایل رد سایر گزینه‌ها:

- (۱) مذکر ← مؤنث / نكرة ← معرفة / مبني ← معرب / مضاف‌إليه و مجرور ← مفعول و منصوب

- (۳) جمع مکسر ← مفرد / مبتدأ و مرفوع ← مفعول و منصوب
- (۴) اسم الفاعل ← نادرست / مبني ← معرب

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۵۰ - ۴۳):

۴۳ ۴ «المرَضَتَيْنِ» مفعول و منصوب با «ي» است. (اسم مثنی در

حالت نصب و جر با «يَن» می‌آید.)

ترجمه: دو پرستار را کنار درمانگاه نزدیک به خانه‌مان دیدیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) السفينتين ← السفينتان (اسم مثنی در حالت رفع (فاعل، خبر و مبتدا) با «ان» می‌آید.) / مضاف‌إليه و مجرور ← فاعل و مرفوع
- ترجمه: دو کشتی به سنگ‌هایی بزرگ برخورد کردند، پس به سرعت غرق شدند.

- (۲) خبر و منصوب ← فاعل و مرفوع («الطيارون» جمع مذکر است و به عنوان فاعل با «وَنَ» مرفوع شده است.)

ترجمه: خلبانان از هواپیماهای جنگی خود در صبح پایین آمدند.

- (۳) المَعْلَمِينَ ← المَعْلَمُونَ (مبتدا است و جمع مذکر سالم در حالت رفع با «وَنَ» می‌آید.)

ترجمه: معلم‌ها امروز در جشنواره مدرسه حاضرند.

۴۴ ۱ «أولئك» مبتدا است. اسم «ال» دار بعد از اسم اشاره نمی‌تواند

خبر باشد؛ بنابراین «يَذْهَبْنَ» خبر از نوع جمله فعلیه است.

ترجمه: آن زنان، برای خرید لباس‌ها به بازار می‌روند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) «في عين» خبر مقدّم از نوع جار و مجرور و «نقص» مبتدای مؤخر است. فعل «تَعَوَّضَ» چون بعد از اسم نکره آمده است، نمی‌تواند خبر باشد!

ترجمه: در چشم جغد نقصی است که آن را با حرکت دادن سرش جبران می‌کند.

- (۳) «هذه» مبتدا و «صوّر» خبر است؛ چون اسم بدون «ال» بعد از اسم اشاره، خبر است.

ترجمه: این‌ها عکس‌هایی هستند که آن‌ها را در روستای زیبایی گرفتیم!

- (۴) «البط» مبتدا و «طائر» خبر است. چون فعل «يَعيش» بعد از اسم نکره آمده است و خبر نیست!

ترجمه: مرغابی پرنده‌ای است که در خشکی و آب زندگی می‌کند!

۴۵ ۱ «ألا» به معنای «آگاه باش، هان» است و «لا»ی نفی جنس نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) لا خيّر (هیچ خبری نیست)
- (۳) لا رجاء (هیچ امیدی نیست)
- (۴) لا فضل (هیچ برتری نیست)

۴۶ ۴ در گزینه (۴) «التّدم» مبتدا است که بعد از آن جار و مجرور

«عَلَى السُّكُوتِ» آمده است و هیچ مضاف‌إليه یا صفتی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) ساحة: مبتدا / المَدْرَسَةُ: مضاف‌إليه ← حياط مدرسه
- (۲) الأشعة: مبتدا / الفَصِيَّة: صفت ← پرتوهای نقره‌ای
- (۳) سفرة: مبتدا / ضمير «نا»: مضاف‌إليه / العلميّة: صفت ← سفر علمی ما

۴۷ ۱ «قُلْ»، «سبروا»، «أنظروا» (فعل امر) و «بدأ» (ماضی) افعال

مبني هستند (چهار مورد).

«الأرض» و «الخلق» دو اسم معرب هستند.

۴۸ ۲ «ن» از آخر فعل مضارع «لا ترجوا» حذف شده، پس «لا»ی

نافیه نمی‌تواند باشد، بلکه «لا»ی ناهیه است. (امید نداشته باشید.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) این عبارت را می‌توان به دو صورت ترجمه کرد:

الف) «لا»ی ناهیه: نباید امت سست و تنبل، پیشرفت و موفقیت را طلب کند.

ب) «لا»ی ناهیه: امت سست و تنبل، پیشرفت و موفقیت را طلب نمی‌کند.

(۳) از معنی متوجه می‌شویم که «لا»ی ناهیه است هم‌چنین از حرکت «ضمه» در انتهای فعل (توقع نیکی نداریم)

(۴) «لا»ی نفی جنس بر سر اسم (مصدر) بدون «ال» آمده است. (... هیچ پیشرفتی با نادانی نیست.)

۴۹ ۲

باید فعل نهی یا همان امر منفی را پیدا کنیم؛ برای این کار از ترجمه کمک می‌گیریم.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) گفتن نمی‌دانم نصف دانش است. ← فعل مضارع منفی

(۲) به آن چه گفته است نگاه کن و به کسی که گفته است نگاه نکن. ← لا تنظر: فعل مضارع نهی

(۳) همانا ما پاداش کسی که کاری را به خوبی انجام داد ضایع نمی‌کنیم. ← فعل مضارع منفی

(۴) آیا نمی‌دانی که حق ماندگار است. ← فعل مضارع منفی

۵۰ ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) أَنْ: حرف مشبّهة بالفعل

(۲) لیت: حرف مشبّهة بالفعل

(۴) لعل: حرف مشبّهة بالفعل

دین و زندگی

۵۱ ۴

رسول خدا (ص) که در اوج معرفت به خود و رابطه‌اش با خداوند قرار دارد، نیاز به او را بیش‌تر احساس و عجز و بندگی خود را بیش‌تر ابراز می‌کند و می‌فرماید: «خدایا مرا چشم به هم زدنی به خودم وامگذار.» آنان که به دقت و تأمل در جهان هستی می‌نگرند، در هر چیزی خدا را مشاهده می‌کنند و علم و قدرت او را در می‌یابند.

۵۲ ۴

در قرآن کریم بعد از یکتاپرستی درباره‌ی هیچ موضوعی به اندازه‌ی معاد سخن گفته نشده است. بنابراین بیش‌ترین موضوعی که قرآن در رابطه با آن صحبت کرده، یکتاپرستی است و طبق آیه‌ی «اللّٰهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ ...» تعبیر «هیچ شکی در آن نیست» در رابطه با وقوع روز قیامت به کار رفته است.

۵۳ ۳

اگر کسی معتقد به شرک در خالقیت باشد (علت)، معتقد به شرک در مالکیت نیز خواهد بود (معلول). کشاورز وقتی خود را با دیگران، یعنی کسانی که در کشت زمین او دخالتی نداشته‌اند، مقایسه می‌کند، می‌بیند که این زراعت حاصل دسترنج خودش است. اما وقتی رابطه‌ی خود را با خدا بررسی می‌کند، می‌بیند که هم خودش و هم نیرو و توانش از آن خداست و کشت و زرع او بر اساس استعدادی که خداوند در آن قرار داده، رشد کرده و محصول داده است.

۵۴ ۳

پیامبران الهی، مرگ را گذرگاهی به سوی حیات برتر در جهان آخرت می‌دانند و ایمان به زندگی در جهان دیگر را، در کنار توحید و یکتاپرستی سرلوحه‌ی دعوت خود قرار داده‌اند.

قرآن کریم در آیه‌ی «اللّٰهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ ...» در عبارت «لا رَيْبَ فِيهِ» هرگونه شک و تردید پیرامون معاد را مردود دانسته و آن را امری حتمی معرفی می‌کند.

۵۵ ۲

طبق آیه‌ی مبارکه‌ی «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوا هَذَا صِرَاطَ مُسْتَقِيمٍ»، بازتاب اعتقاد به توحید در ربوبیت در زندگی انسان، عبادت و بندگی خداست زیرا زندگی توحیدی شیوه‌ای از زندگی است که ریشه در جهان‌بینی توحیدی دارد.

هرچه ایمان افراد قوی‌تر باشد، تأثیر عملی توحید در زندگی بیش‌تر و هرچه ضعیف‌تر باشد، تأثیر آن کم‌تر خواهد بود.

۵۶ ۳

اگر خداوند تمایلات و گرایش‌هایی را در موجودات قرار داده، پاسخ مناسب آن را هم پیش‌بینی کرده است. به طور مثال، در مقابل احساس تشنگی و گرسنگی حیوانات، آب و غذا را آفریده تا بتوانند تشنگی و گرسنگی خود را برطرف کنند که این موضوع اشاره به حکمت خداوند دارد و آیه‌ی «أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا ...» به آن مرتبط است.

۵۷ ۲

طبق آیه‌ی شریفه‌ی «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ ...» ای کسانی که ایمان آورده‌اید دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید، [به گونه‌ای که] با آنان مهربانی کنید. حال آن‌که آنان به دین حقی که برای شما آمده است، کفر ورزیده‌اند ...، علت دوستی نکردن با دشمنان خدا و دشمنان مسلمانان، کفر ورزیدن آنان به دین حقی است که برای مسلمانان آمده است. جامعه‌ای که در مسیر توحید اجتماعی حرکت می‌کند، اقتصاد و فرهنگ و سایر ابعاد و ارکان آن نیز به سوی اجرای فرمان‌های خدای یگانه پیش می‌روند و به صورت جامعه‌ای عدالت‌گستر درمی‌آید.

دقت کنید: جامعه‌ی توحیدی، جامعه‌ای است که به سوی وحدت و هماهنگی حرکت می‌کند و این وحدت و هماهنگی را با تمسک به توحید و یکتاپرستی و قرار گرفتن در سایه‌ی حکومت الهی می‌توان به دست آورد.

۵۸ ۳

عدل یکی از صفات الهی است و خداوند وعده داده است که هر کس را به آن چه استحقاق دارد، برساند و حق کسی ضایع نگردد. اما زندگی انسان‌ها به گونه‌ای است که امکان تحقق چنین وعده‌ای را نمی‌دهد زیرا این جهان ظرفیت پاداش و جزای کامل انسان‌ها را ندارد؛ مثلاً نمی‌توان پاداش اعمالی مثل شهادت و جزای جرایمی مثل قتل را در این دنیا داد. (ضرورت معاد براساس عدل الهی)

خداوند در آیه‌ی «أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ» با مقایسه‌ی متقین با بدکاران و ناپاکان بر عدل خداوند تأکید می‌کند.

۵۹ ۱

طبق آیه‌ی «اللّٰهُ نَزَّلُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ...»، خداوند نور هستی است. یعنی تمام موجودات، «وجود» خود را از او می‌گیرند و به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه‌ی هستی می‌گذارند. در واقع، هر موجودی در حد خودش تجلی‌بخش خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر صفات الهی است.

۶۰ ۴

در برخی آیات، خداوند توجه منکران معاد را به پیدایش نخستین انسان جلب می‌کند و توانایی خود در آفرینش آن را تذکر می‌دهد؛ مثل آیه‌ی «و برای ما مثلی زد، در حالی که آفرینش نخستین خود را فراموش کرده بود، گفت: کیست که این استخوان‌های پوسیده را دوباره زنده کند؟ بگو همان خدایی که نخستین بار آن‌ها را آفرید و به هر خلقتی داناست.» خداوند حکیم است و لازمه‌ی حکمت خدا این است که هیچ کاری از کارهای او عبث و بیهوده نباشد.

۶۱ ۲

«توحید در خالقیت» عبارت از این است که معتقد باشیم خداوند، تنها مبدأ و خالق جهان است. به حق تصرف، ولایت و سرپرستی می‌گویند. خداوند تنها ولی و سرپرست جهان است و مخلوقات، جز به اذن و اجازه‌ی او نمی‌توانند در جهان تصرف کنند و این به معنای «توحید در ولایت» است.

۶۲ ۴

پیامبران الهی عاقل‌ترین و راستگوترین مردمان در طول تاریخ بوده‌اند. آنان با قاطعیت کامل از وقوع معاد خبر داده‌اند و نسبت به آن هشدار داده‌اند. همه‌ی آنان پس از ایمان به خدا، ایمان به آخرت را مطرح کرده‌اند (ایمان به خدا مقدم بر ایمان به آخرت است) و آن را لازمه‌ی ایمان به خدا دانسته‌اند.

۷۱ ۲ امام علی (ع) در بازگشت از جنگ صفین، خطاب به **آرمیدگان در خاک** و اهل غربت و تنهایی و فرورفتگان در وحشت فرمودند: «شما در رفتن بر ما پیشی گرفتید و ما از پی شما می‌آییم و به شما ملحق می‌شویم؛ اما **خانه‌هایی** که از خود به جا گذاشتید، پس از شما در آن مسکن گزیدند؛ **همسرانتان** ازدواج کردند و **اموالتان** میان وارثان تقسیم شد ...»

۷۲ ۴ طبق آیهی شریفه «أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ...» یا آن‌ها شریک‌هایی برای خدا قرار داده‌اند که [آن شریکان هم] **مثل خداوند مخلوقی خلق کرده‌اند** و خلقت‌ها بر آن‌ها مشتبه شده است [و از این رو شریکان را نیز مستحق عبادت دیده‌اند؟!]**بگو خالق همه چیز خداست ...**»، اگر کسی غیر از خداوند، مخلوقی آفریده بود، جا داشت که مردم در اعتقاد به توحید در شک بیفتند. **دقت کنید:** در تقابل با شرک در خالقیت، توحید در خالقیت (قل الله خالق كل شیء) مطرح می‌شود.

۷۳ ۲ با توجه به کلمه‌ی «یومئذ» در این آیهی شریفه، ظرف تحقق آگاهی از اعمال ماتقدم و متأخر، **رستاخیز** است و آثار ماتقدم اعمالی است که آثار و نتایج آن، محدود به دوران زندگی انسان است و با مرگ، پرونده‌ی این اعمال بسته می‌شود؛ مانند نماز و روزه.

۷۴ ۳ این آیه که می‌فرماید: «وَقَالُوا لَئِنْ لَدَّوْهُمْ لَمَّا سَهِدْتُمْ عَلَيْنَا ...» اشاره به **گواهان روز حساب یعنی اعضای بدن دارد** و چون از اعضا و جوارح انسان سخن می‌گوید، مربوط به **معاد جسمانی** است.

۷۵ ۱ برخی آیات و روایات از شهادت اعضای بدن انسان یاد می‌کنند. **بدکاران در روز قیامت سوگند دروغ می‌خورند** تا شاید خود را از مهلکه نجات دهند. در این حال، خداوند بر دهان آن‌ها مهر خاموشی می‌زند و **اعضا و جوارح آن‌ها به اذن خداوند شروع به سخن گفتن می‌کنند و علیه صاحب خود شهادت می‌دهند.**

زبان انگلیسی

۷۶ ۳ اولین ژورنال‌های علمی در اواخر قرن هفدهم منتشر شدند و این نشریات جایی در طول زمان خیلی کم تغییر کرده‌اند.

توضیح: فعل “publish” (منتشر کردن، چاپ کردن) در جای خالی اول، جزء افعال متعدی است و به مفعول نیاز دارد. با توجه به این‌که مفعول این فعل (تمام عبارت قرارگرفته پیش از جای خالی اول)، قبل از جای خالی به کار رفته است، در جای خالی به فعل مجهول نیاز داریم و تنها یکی از گزینه‌های (۲) یا (۳) می‌تواند صحیح باشد.

دقت کنید: فعل “change” (عوض شدن، تغییر کردن) در جای خالی دوم به عنوان یک فعل لازم مدنظر است که مجهول نمی‌شود و چون استمرار عمل را از گذشته تاکنون نشان می‌دهد، آن را در زمان حال کامل (have / has + p.p.) نیاز داریم.

۷۷ ۱ امروزه، انگلیسی با حدود ۳۸۰ میلیون سخنور، بعد از چینی و هندی، سومین زبان مادری بیش‌ترین تکلم‌شده (دارای بیش‌ترین سخنور) در جهان است.

توضیح: با توجه به مفهوم جمله و با در نظر گرفتن عدد شمارشی “third” (سوم، سومین) که می‌تواند از نشانه‌های صفات عالی باشد، در جای خالی به شکل عالی صفت (در این جا “most spoken”) نیاز داریم.

دقت کنید: در زبان انگلیسی، صفت پیش از اسم (در این مورد “language”) به کار می‌رود؛ بنابراین در بین گزینه‌های موجود، گزینه‌ی (۱) را انتخاب می‌کنیم.

۶۳ ۳ با توجه به آیهی مبارکه‌ی «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ ...»، پرستش خدا از یک جانب، پرستشی از روی تردید است که در هنگام بلایا به روی‌گردانی از خدا (انقلب علی وجهه) می‌انجامد.

۶۴ ۱ عبث و بیهوده نبودن آفرینش موجودات عالم ← **ضرورت** معاد در پرتو حکمت الهی

عملی نبودن مجازات بسیاری از ستمگران ← **ضرورت** معاد در پرتو عدل الهی
قدرت الهی ← **امکان** معاد که سه استدلال در این بخش شاهی بر اثبات آن است.

۶۵ ۱ اگر قرار باشد در یک جامعه، همه فقط خواسته‌ها و تمایلات دنیوی خود را دنبال کنند و تنها منافع خود را محور فعالیت اجتماعی قرار دهند و اهل ایثار و تعاون و خیر رساندن به دیگران نباشند، تفرقه و تضاد جامعه را فرا می‌گیرد و امکان رشد و تعالی از بین می‌رود. در چنین جامعه‌ای، روز به روز انسان‌های ستمگر بیش‌تر قدرت پیدا می‌کنند و دیگران را در خدمت امیال خود به کار می‌گیرند.

دقت کنید: «تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی» و «قدرتی که انسان را به بردگی جدید می‌کشاند»، مربوط به بعد فردی شرک عملی است در حالی که صورت سؤال از بعد اجتماعی سخن به میان آورده است.

۶۶ ۳ شخصی از امام کاظم (ع) در رابطه با وضع مؤمنان پس از مرگ پرسید: «آیا مؤمن به دیدار خانواده‌ی خویش می‌آید؟» فرمود: آری. پرسید: چقدر؟ فرمود: «برحسب مقدار (کمیت) فضیلت‌هایش ...»

۶۷ ۲ خداوند در آیات شریفه‌ی سوره‌ی مؤمنون می‌فرماید: «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ ... : آن‌گاه که مرگ یکی از آن‌ها (گناهکاران) فرا رسد، می‌گوید: پروردگارا! مرا بازگردانید، **باشد که عمل صالح انجام دهم؛** آن چه را در گذشته ترک کرده‌ام ...» که این آیه اشاره به عالم برزخ دارد.

۶۸ ۴ مرحله‌ی اول قیامت، با **پایان یافتن دنیا** آغاز می‌شود. برملا شدن (آشکار شدن) اسرار و حقایق عالم، اشاره به کنار رفتن پرده از حقایق عالم دارد که از وقایع **مرحله‌ی دوم قیامت** است و با **زنده شدن همه‌ی انسان‌ها** بار دیگر بانگ سهمناکی در عالم می‌پیچد و حیات مجدد انسان‌ها آغاز می‌شود و با این صدا، همه‌ی مردگان دوباره زنده می‌شوند و در پیشگاه خداوند حاضر می‌گردند، در این هنگام انسان‌های گناهکار به دنبال راه فراری می‌گردند، دل‌های آنان سخت هراسان و چشم‌هایشان از ترس به زیر افکنده است.

۶۹ ۱ پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «و هر کس سنت زشتی را در بین مردم مرسوم کند (مبدع)، تا وقتی که مردمی بدان عمل کنند، **گناه آن را به حساب او نیز می‌گذارند، بدون این‌که از گناه عامل آن، کم کنند.**»

۷۰ ۱ میان بعد فردی و بعد اجتماعی توحید، **رابطه‌ی متقابل** وجود دارد، نه تقابل زیرا تقابل به معنای مخالف است.

تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان‌پذیری از طاغوت باعث می‌شود شخص، **درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد؛** زیرا از یک سو هوای نفس وی هر روز خواسته‌ی جدیدی جلوی روی او قرار می‌دهد و از سوی دیگر، قدرت‌های مادی که هر روز رنگ عوض می‌کنند، او را به بردگی جدیدی می‌کشانند.

۷۸

۲

میکروب‌ها در کف دریا در اعماق داخل پوسته [زمین] زنده یافت شده‌اند. پوسته [زمین] چندین کیلومتر ضخامت دارد و ۶۰ درصد سطح زمین را پوشانده است.

توضیح: فعل “find” (پیدا کردن، یافتن) در جای خالی اول در این مورد، جزء افعال متعدی است و به مفعول نیاز دارد. با توجه به این‌که مفعول این فعل (microbes)، پیش از جای خالی قرار گرفته است، در جای خالی اول به فعل مجهول نیاز داریم و گزینه‌ی (۴) به دلیل کاربرد فعل معلوم (have found) حذف می‌شود.

دقت کنید: فعل “cover” (پوشاندن) در این‌جا جزء افعال لازم است و کاربرد آن به صورت مجهول (در این‌جا “is covered”) در گزینه‌های (۱) و (۳) نادرست است.

۷۹

۲

مطمئن شوید [که] حداقل بیست دقیقه پیش از زمان حرکت چمدان‌هایتان را تحویل دهید.

توضیح: با توجه به کاربرد جمله‌ی امری، برای درست کردن پرسش کوتاه تأییدی از “will you?” استفاده می‌شود.

۸۰

۴

وکیلش با گفتن [این‌که] او در زمانی که بانک مورد سرقت قرار گرفت، در خانه خوابیده بود، در دادگاه از او دفاع کرد.

(۱) درگیر کردن، مشارکت دادن
(۲) جمع کردن، جمع‌آوری کردن؛ وصول کردن؛ دنبال ... رفتن
(۳) تکرار کردن؛ بازگو کردن؛ تکرار شدن
(۴) دفاع کردن از؛ پشتیبانی کردن از

۸۱

۲

در سال ۱۷۷۳، زمین‌لرزه‌ای آنیگوا، پایتخت گواتمالا را ویران کرد، بنابراین پایتختی جدید [یعنی] گواتمالاسیتی سه سال بعد بنا گردید.

(۱) محافظت کردن از، نگهداری کردن از
(۲) تأسیس کردن، بنا نهادن
(۳) تولید کردن، ساختن
(۴) اختراع کردن؛ ابداع کردن

۸۲

۳

برای سالم ماندن، انسان‌ها باید توازن آب را حفظ کنند که به این معنی است که از دست رفتن‌های آب باید توسط مصرف آب جابگزین شود.

(۱) طبیعی؛ ذاتی
(۲) جسمانی؛ فیزیکی
(۳) سالم؛ تندرست
(۴) اختصاصی؛ وقف‌شده

۸۳

۴

شما با امتناع از صحبت کردن با همسران در مورد مشکل سیگار کشیدنشان، تنها مشکل بزرگ‌تری را به وجود می‌آورید.

(۱) حمل کردن، بردن؛ با خود داشتن
(۲) نگه داشتن؛ برگزار کردن
(۳) افزایش دادن؛ افزایش یافتن
(۴) خلق کردن، به وجود آوردن؛ پدید آوردن

۸۴

۱

بخش دوم موشک، سوختی را حمل می‌کند که انرژی مورد نیاز برای خارج کردن موشک از مدار زمین را فراهم می‌کند.

(۱) [در ستاره‌شناسی] مدار (۲) فضا؛ جای خالی
(۳) فشار (۴) قدرت، نیرو؛ برق

۸۵

۴

ما وقتی که به کشتی در حال غرق شدن نزدیک می‌شدیم، صدای افرادی را می‌شنیدیم که در آب برای کمک فریاد می‌زدند.

(۱) ارزیابی کردن، به شمار آوردن؛ ملاحظه کردن
(۲) جذب کردن؛ جلب کردن
(۳) آماده کردن، مهیا کردن؛ آماده شدن
(۴) داد زدن، فریاد زدن

۸۶

۳

مارتین در ابتدای امتحان واقعاً احساس اضطراب می‌کرد، ولی وقتی که متوجه شد که سؤالات خیلی زیاد سخت نبودند، توانست آرام شود.

(۱) تشکیل دادن، ساختن؛ جبران کردن
(۲) عجله کردن، تعجیل کردن
(۳) آرام شدن، ساکت شدن؛ آرام کردن
(۴) ترک کردن؛ رها کردن

۸۷

۲

من برحسب تصادف روی تلفن همراهم نشستم و آن را شکستم چون‌که فراموش کرده بودم [که] در جیب پشتی شلوار جینم بود.

(۱) به طور خاص، مخصوصاً؛ به بیان دقیق‌تر
(۲) برحسب تصادف، تصادفاً
(۳) با قدرت؛ به شدت، شدیداً
(۴) کاملاً، مطلقاً؛ مسلماً

کره‌ی زمین یکی از هشت سیاره‌ی اصلی در حال حرکت به دور خورشید است. در منظومه‌ی شمسی ما، تمام سیارات در جهت یکسانی به دور خورشید حرکت می‌کنند، در حالی‌که هر کدام در یک مدار بیضوی می‌چرخد. از طریق تلسکوپ، سیارات به صورت صفحه‌های نور به نظر می‌رسند که از این سو به آن سوی آسمان شب به آرامی حرکت می‌کنند. با این حال، آن‌ها خودشان نور تولید نمی‌کنند، بلکه نور خورشید را بازتاب می‌دهند. تمام سیارات به‌جز عطارد با لایه‌ای گاز به نام اتمسفر احاطه شده‌اند. چهار سیاره‌ی کوچک‌تر مانند زمین، سطحی سنگی دارند، اما چهار سیاره‌ی عظیم، عمدتاً گاز و مایع هستند. تفاوت زیادی بین دمای نزدیک‌ترین سیارات به خورشید و آن‌هایی که دورترینند وجود دارد. عطارد در [طول] روز داغ‌تر از اجاق است، در حالی‌که نپتون در حدود 392°F (200°C) زیر انجماد است.

۸۸

۳

(۱) اندازه؛ اقدام
(۲) احترام؛ جنبه، وجه
(۳) مسیر؛ جهت، سمت
(۴) موقعیت، شرایط

۸۹

۳

(۱) جمع کردن، جمع‌آوری کردن؛ وصول کردن؛ دنبال ... رفتن
(۲) افزایش دادن؛ افزایش یافتن
(۳) به نظر رسیدن؛ آشکار شدن، پدیدار شدن
(۴) رحم کردن به، بخشیدن؛ معاف کردن از

۹۰

۲

توضیح: فعل “reflect” (منعکس کردن، بازتاباندن) در این‌جا به یک امر کلی اشاره دارد که مقید به بازه‌ی زمانی خاصی نیست؛ بنابراین آن را در زمان حال ساده (در این مورد برای ضمیر فاعلی “they” به صورت “reflect”) نیاز داریم.

دقت کنید: گزینه‌ی (۴) تنها در صورتی می‌توانست صحیح باشد که به جای “Sun” از “Sun’s” استفاده شده بود تا تعلق را نشان دهد.

۹۱

۱

(۱) مایع
(۲) ماده؛ مطلب
(۳) شی؛ هدف
(۴) ماده، جسم

۹۲

۲

توضیح: با توجه به این‌که در این‌جا دورترین سیارات از خورشید مدنظر است؛ بنابراین به صفت عالی “farthest” نیاز داریم.

دقت کنید: کاربرد صفت عالی “nearest” پیش از جای خالی نیز نشان می‌دهد که در این مورد نیز احتمالاً به صفت عالی نیاز داریم.

۹۶ ۱ چه نتیجه‌ای را می‌توان از متن برداشت کرد؟

- (۱) اضطراب هرچند غیرقابل اجتناب [است] می‌تواند حل و فصل شود.
- (۲) در مورد اضطراب کودکان بسیار زیاد مبالغه شده است.
- (۳) اضطراب کودکان، با توجه بیش‌تر والدین قابل از میان بردن است.
- (۴) اضطراب اگر به درستی کنترل شود، ممکن است به کودکان کمک کند [تا] بالغ شوند.

ژن درمانی تکنیک انقلابی جدیدی برای درمان افراد با مشکلات سلامتی است. تا همین اواخر، در دسترس‌ترین روش‌ها برای درمان بیماران، یا از طریق دارو بود، یا پروسه‌های جراحی. ژن درمانی، با تغییر یا جایگزینی سلول‌ها با مواد ژنتیک و دستورالعمل‌های جدید، گزینه‌ی سومی ارائه می‌کند. به دلیل آن‌که این تغییرات در سطح مولکولی هستند، دانشمندان می‌توانند در انواع تغییراتی [که] در [بدن] بیماران به وجود می‌آورند، بسیار دقیق باشند.

ژن درمانی با استفاده از یک سیستم تحویل، مانند یک ویروس کار می‌کند، تا وارد بدن بیمار شود. ویروس به محض این‌که وارد بدن شد، به یک سلول میزبان متصل می‌شود و دی.ان.ای. جدید را تحویل می‌دهد. سپس پروتئین‌ها شروع به بازسازی سلول‌های تأثیر گرفته می‌کنند. تکنیک‌های جدید روی خارج کردن سلول‌ها از [بدن] بیماران و تغییر دادن آن‌ها بیرون از بدن [و] پیش از وارد کردن دوباره‌ی آن‌ها به [بدن] بیمار تمرکز می‌کنند.

دو نوع ژن درمانی [وجود دارد که] پیکری و زاینده نامیده می‌شوند. درمان پیکری به تغییر یا جایگزینی سلول پیکری اشاره دارد. در این مورد، درمان تنها به بیمار محدود می‌شود. این روی کودکان آینده‌ی بیمار تأثیر نخواهد گذاشت چون سلول‌های زاینده‌ی بیمار تأثیرناپذیر هستند. در درمان زاینده، سلول‌های زاینده‌ی بیمار درمان می‌شود. چون این تغییرات روی ژن‌های وراثتی هستند، این ممکن است روی فرزندان آینده‌ی بیمار تأثیر بگذارد. این [روش درمانی] بسیار مناقشه‌آمیز است چون دقیقاً مشخص نیست [که] این چطور ممکن است روی آن‌ها یا نسل‌های بعدی اثر بگذارد. به این دلیل، بسیاری از کشورها قوانینی وضع کرده‌اند که این نوع از درمان را یا منع یا کاملاً ممنوع کرده‌اند.

۹۷ ۲ طبق متن، ژن درمانی چیست؟

- (۱) نظریه‌ای علمی که هنوز تا اجرایی شدن فاصله دارد
- (۲) روشی جدید برای درمان افراد دارای مشکلات سلامتی
- (۳) یک تکنیک انقلابی جدید برای درمان افراد دارای بیماری‌های مرگبار
- (۴) یک تکنیک انقلابی جدید برای درمان افراد دارای نواقص قلبی

۹۸ ۱ کلمه‌ی "them" در پاراگراف ۲ به "cells" اشاره دارد.

- (۱) سلول‌ها
- (۲) بیماران
- (۳) پروتئین‌ها
- (۴) تکنیک‌ها

۹۹ ۱ پاراگراف ۲ عمدتاً در مورد است.

- (۱) شیوه‌ی کار کردن ژن درمانی
- (۲) دو نوع ژن درمانی
- (۳) [این‌که] چرا افراد به ژن درمانی نیاز دارند
- (۴) [این‌که] ژن درمانی چگونه دی.ان.ای. جدید به وجود می‌آورد

۱۰۰ ۲ طبق متن، ژن درمانی زاینده مناقشه‌آمیز است چون که

- (۱) این نوع از درمان بیش از حد گران در نظر گرفته می‌شود
- (۲) دانشمندان مطمئن نیستند [که] این نوع درمان ممکن است چگونه بر کودکان بیمار تأثیر بگذارد
- (۳) کودکان آینده‌ی بیمار و سلول‌های زاینده‌ی آن‌ها تأثیرناپذیر هستند
- (۴) بسیاری کشورها قوانینی دارند که درمان پزشکی را منع می‌کند

من معمولاً درباره‌ی هر تحقیقی که نتیجه‌گیری می‌کند که [امروزه] افراد از آن چه ۵۰ سال قبل بودند، شادتر یا غمگین‌تر [هستند] یا بیش‌تر یا کم‌تر از خودشان مطمئن هستند تردید دارم. در حالی‌که هر کدام از این اظهارات ممکن است درست باشد، عملاً ثابت کردن آن‌ها به لحاظ علمی غیرممکن است. با این حال، من از گزارشی که نتیجه گرفت که کودکان امروزی به طور قابل ملاحظه‌ای مضطرب‌تر از کودکان در دهه‌ی ۱۹۵۰ هستند، شوکه شدم. در حقیقت، آن تحقیق نشان می‌داد [که] امروزه، کودکان طبیعی ۹ تا ۱۷ ساله، سطح بالاتری از اضطراب را به نسبت کودکانی که ۵۰ سال قبل برای بیماری روانی درمان می‌شدند، بروز می‌دهند.

چرا کودکان امروزی آن‌قدر استرس دارند؟ این گزارش دو دلیل اصلی را ارائه می‌کند: جدایی فیزیکی فزاینده - که در بین سایر موارد به علت نرخ بالای طلاق و مشارکت کم‌تر در اجتماع به وجود می‌آید و دیدگاه روزافزونی که [ایان می‌کند] جهان جای خطرناک‌تری است. با این حال با توجه به این‌که «ما نمی‌توانیم زمان را به عقب برگردانیم» بزرگسالان هنوز [هم] می‌توانند کارهای زیادی برای کمک به نسل بعدی انجام دهند.

در صدر این فهرست، پرورش درکی بهتر از محدودیت‌های فردگرایی است. هیچ کودکی یک جزیره [جدا افتاده] نیست. تقویت روابط اجتماعی به ساخت اجتماعات و محافظت از افراد در برابر استرس کمک می‌کند. شما برای کمک به کودکان [به منظور] برقراری ارتباطات قوی‌تر با سایرین، می‌توانید تلویزیون‌ها و کامپیوترها را خاموش کنید. خانواده‌ی شما بعدها از شما ممنون خواهند بود. آن‌ها زمان بیش‌تری برای روابط رو در رو خواهند داشت و آن‌ها بیش‌تر خواهند خوابید.

مقدار خشونت مجازی [که] کودکانان در معرض آن هستند را محدود کنید. آن تنها بازی‌های ویدیویی و فیلم‌ها نیست؛ کودکان قتل و جرم‌های بسیاری را در اخبار محلی می‌بینند. انتظاراتشان را از کودکانان [در سطح] منطقی نگاه دارید. بسیاری از افراد موفق هرگز در [دانشگاه] هاروارد یا ییل حاضر نمی‌شوند (درس نمی‌خوانند). ورزش را قسمتی از برنامه‌ی روزانه‌تان قرار دهید. آن به شما کمک خواهد کرد با اضطراب خودتان کنار بیایید و الگویی خوب برای فرزندانان ارائه کنید. گاهی اوقات، اضطراب اجتناب‌ناپذیر است. اما لزومی ندارد زندگیتان را ویران کند.

۹۳ ۴ نویسنده فکر می‌کند که نتایج هر پژوهشی درباره‌ی وضعیت

ذهنی افراد است.

- (۱) شگفت‌انگیز، حیرت‌انگیز
- (۲) غیرقابل باور، باورنکردنی
- (۳) غلط، نادرست
- (۴) سؤال‌انگیز، قابل تردید

۹۴ ۱ منظور نویسنده وقتی در پاراگراف دوم می‌گوید: «ما نمی‌توانیم

زمان را به عقب برگردانیم» چیست؟

- (۱) کند کردن سرعت تغییر غیرممکن است.
- (۲) واقعیت اجتماعی [که] کودکان با [آن] مواجه هستند قابل تغییر نیست.
- (۳) درس‌های آموخته شده از گذشته نباید فراموش شوند.
- (۴) فراموش کردن گذشته غیرممکن است.

۹۵ ۳ اولین و مهم‌ترین چیز [که] والدین باید انجام دهند تا به

بچه‌هایشان کمک کنند

- (۱) فراهم کردن محیطی امن‌تر برای آن‌ها است
- (۲) پایین آوردن انتظاراتشان از آن‌ها است
- (۳) درگیر کردن بیش‌تر آن‌ها از نظر اجتماعی است
- (۴) الگوی خوبی قرار دادن برای آن‌ها است تا [کودکان] پیروی کنند

ریاضیات

۲ ۱۰۱

$$S = \{(, ۱), (, ۲), \dots, (, ۶), (, ۱), (, ۲), \dots, (, ۶)\}$$

$$\Rightarrow n(S) = ۱۲$$

$$A = \{(, ۱), (, ۲), (, ۳), (, ۴), (, ۵), (, ۶), (, ۵), (, ۴)\}$$

$$\Rightarrow n(A) = ۷$$

$$B = \{(, ۲), (, ۲), (, ۴), (, ۴), (, ۶), (, ۶)\}$$

$$\Rightarrow n(B) = ۶$$

$$A - B = \{(, ۱), (, ۳), (, ۵), (, ۵)\} \Rightarrow n(A - B) = ۴$$

۱ ۱۰۲ فضای نمونه‌ای، انتخاب ۳ مهره از ۱۰ مهره (۴ + ۶ = ۱۰) است.

$$n(S) = \binom{۱۰}{۳} = \frac{۱۰!}{(۱۰-۳)!۳!} = \frac{۱۰ \times ۹ \times ۸ \times ۷!}{۷! \times ۳ \times ۲ \times ۱} = ۱۲۰$$

$$\text{انتخاب دو مهره قرمز از ۶ مهره قرمز} = \binom{۶}{۲} = \frac{۶!}{(۶-۲)!۲!}$$

$$= \frac{۶ \times ۵ \times ۴!}{۴! \times ۲ \times ۱} = ۱۵$$

$$\text{انتخاب یک مهره آبی از ۴ مهره آبی} = \binom{۴}{۱} = \frac{۴!}{(۴-۱)!۱!} = \frac{۴ \times ۳!}{۳! \times ۱} = ۴$$

با فرض این که A، پیشامد مطلوب باشد:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{۶}{۲} \binom{۴}{۱}}{\binom{۱۰}{۳}} = \frac{۱۵ \times ۴}{۱۲۰} = \frac{۱}{۲}$$

$$n(S) = ۱۲۰ = ۵! = \text{کل جایگشت‌ها}$$

۳ ۱۰۳

تعداد حالتی را حساب می‌کنیم که ارقام فرد کنار هم نباشند:

$$\overbrace{۳, ۷}^{\text{شیء ۴}}, ۴, ۶, ۸$$

$$\left. \begin{aligned} \text{جابه‌جایی چهار شیء} &= ۴! \\ \text{جابه‌جایی ارقام ۳ و ۷} &= ۲! \end{aligned} \right\} \Rightarrow ۴! \times ۲! = ۴ \times ۳ \times ۲ \times ۱ \times ۲ \times ۱ = ۴۸$$

$$۷۲ = ۱۲۰ - ۴۸ = \text{تعداد حالتی که ارقام فرد کنار هم نباشند.}$$

۱ ۱۰۴

کلمه‌ی «گلستان» شش حرف متمایز دارد، پس تعداد کل جایگشت‌های این شش حرف برابر ۶! است، یعنی تعداد اعضای فضای نمونه‌ای برابر $n(S) = ۶!$ است. این کلمه دارای دو حرف نقطه‌دار است:

$$\begin{array}{c} \text{حرف ۱} \quad \text{حرف ۳} \quad \text{حرف ۵} \\ \text{باقی مانده} \quad \text{باقی مانده} \quad \text{باقی مانده} \\ \text{در ابتدای کلمه} \\ \boxed{۱} \times \boxed{۲} \times \boxed{۳} \times \boxed{۴} \times \boxed{۵} \times \boxed{۶} = ۲۴۰ \\ \text{حرف ۲} \quad \text{حرف ۴} \quad \text{حرف ۶} \\ \text{باقی مانده} \quad \text{باقی مانده} \quad \text{نقطه‌دار} \end{array}$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{۲۴۰}{۶!} = \frac{۲۴۰}{۶ \times ۵ \times ۴ \times ۳ \times ۲ \times ۱} = \frac{۱}{۳}$$

۳ ۱۰۵

از ۱ تا ۹، نه عدد داریم که تایی آن‌ها (۸، ۶، ۴، ۲) زوج و ۵ تایی آن‌ها فرد هستند:

$$\binom{۴}{۲} \times \binom{۵}{۱} = \frac{۴!}{(۴-۲)!۲!} \times \frac{۵!}{(۵-۱)!۱!} = \frac{۴ \times ۳ \times ۲!}{۲! \times ۲} \times \frac{۵ \times ۴!}{۴! \times ۱} = ۶ \times ۵ = ۳۰$$

۲ ۱۰۶

$$A = \{(۱, ۵), (۲, ۴), (۳, ۳), (۴, ۲), (۵, ۱)\} \Rightarrow n(A) = ۵$$

۴ ۱۰۷

$$\binom{n}{۴} = \frac{n!}{(n-۴)!۴!}$$

$$P(n-۱, ۳) = \frac{(n-۱)!}{(n-۱-۳)!} = \frac{(n-۱)!}{(n-۴)!}$$

طرفین وسطین می‌کنیم:

$$\binom{n}{۴} = P(n-۱, ۳) \Rightarrow \frac{n!}{(n-۴)!۴!} = \frac{(n-۱)!}{(n-۴)!}$$

$$\Rightarrow \frac{n!}{۴!} = \frac{(n-۱)!}{۱} \Rightarrow \frac{n!}{۴!} = ۱ \Rightarrow ۲n = ۴!$$

$$\Rightarrow n = \frac{۴ \times ۳ \times ۲ \times ۱}{۲} = ۱۲$$

۲ ۱۰۸ با فرض این که A، پیشامد متفاوت بودن فصل تولد ۳ دوست باشد، داریم:

$$P(A) = \frac{۴ \times ۳ \times ۲}{۴^۳} = \frac{۳ \times ۲}{۴^۲} = \frac{۶}{۱۶} = \frac{۳}{۸}$$

۴ ۱۰۹

اگر مجموعه دارای n عضو باشد، داریم:

$$\text{تعداد زیرمجموعه‌های دو عضوی} = \binom{n}{۲} = ۶۶ \Rightarrow \frac{n!}{(n-۲)!۲!} = ۶۶$$

$$\Rightarrow \frac{n(n-۱)(n-۲)!}{(n-۲)! \times ۲} = ۶۶$$

$$\Rightarrow n(n-۱) = ۲ \times ۶۶ \Rightarrow n(n-۱) = ۲ \times ۶ \times ۱۱ = ۱۲ \times ۱۱$$

$$\Rightarrow \underbrace{n(n-۱)}_{12 \times 11} = ۱۲ \times ۱۱ \Rightarrow n = ۱۲$$

حال تعداد زیرمجموعه‌های سه‌عضوی مجموعه‌ی دوازده‌عضوی برابر است با:

$$\binom{۱۲}{۳} = \frac{۱۲!}{(۱۲-۳)!۳!} = \frac{۱۲ \times ۱۱ \times ۱۰ \times ۹!}{۹! \times ۳ \times ۲ \times ۱} = ۲۲۰$$

$$\left. \begin{aligned} \text{سپس} & \binom{۳}{۲} \\ \text{او باید ۲ سؤال از بین ۳ سؤال اول انتخاب کند} & \end{aligned} \right\} \quad ۱ \quad ۱۱۰$$

$$\text{۳ سؤال دیگر از بین ۵ سؤال باقی مانده (از شماره‌ی ۴ تا ۸) انتخاب کند} \quad \binom{۵}{۳} = ۳, \quad \binom{۵}{۳} = \frac{۵!}{(۵-۳)!۳!} = \frac{۵ \times ۴ \times ۳!}{۲!۳!} = ۱۰$$

$$\text{طبق اصل ضرب} \quad ۳ \times ۱۰ = ۳۰$$

۲ ۱۱۱

حداکثر یک کتاب ادبی انتخاب شود، به معنای آن است که یک کتاب ادبی (و ۳ کتاب علمی) یا صفر کتاب ادبی (و ۴ کتاب علمی) انتخاب شود:

$$\binom{۲}{۱} \binom{۵}{۳} + \binom{۲}{۰} \binom{۵}{۴} = (۲ \times ۱۰) + (۱ \times ۵) = ۲۰ + ۵ = ۲۵$$

$$\binom{۲}{۱} = ۲ \quad \text{محاسبات:}$$

$$\binom{۵}{۳} = \frac{۵!}{(۵-۳)!۳!} = \frac{۵ \times ۴ \times ۳!}{۲!۳!} = \frac{۵ \times ۴}{۲} = ۱۰$$

$$\binom{۲}{۰} = \frac{۲!}{(۲-۰)!۰!} = \frac{۱}{۱} = ۱$$

$$\binom{۵}{۴} = \frac{۵!}{(۵-۴)!۴!} = \frac{۵ \times ۴!}{۱!۴!} = \frac{۵}{۱} = ۵$$

۱۱۸ ۴ معادله‌ی خط را به صورت $y = mx + n$ استاندارد می‌کنیم:

$$3y - (4k-1)x + k = 1 \Rightarrow 3y = (4k-1)x + 1 - k$$

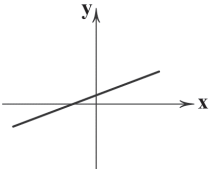
$$\xrightarrow{\div 3} y = \underbrace{\frac{4k-1}{3}}_m x + \underbrace{\frac{1-k}{3}}_n$$

$$\frac{4k-1}{3} = \frac{1}{3} \Rightarrow 4k-1 = 1 \Rightarrow 4k = 2 \Rightarrow k = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

$$\xrightarrow{k=\frac{1}{2}} y = \frac{1}{3}x + \frac{1-\frac{1}{2}}{3} \Rightarrow y = \frac{1}{3}x + \frac{1}{6}$$

$$\Rightarrow y = \frac{1}{3}x + \frac{1}{6}$$

x	۰	۳
y	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{2}$

مشاهده می‌شود که خط از ناحیه‌ی چهارم عبور نمی‌کند.

۱۱۹ ۱ چون نقطه‌ای به طول ۱- روی محور xها است، پس عرض آن صفر است:

$A(-1, 0)$

$f(2) = -6 \Rightarrow x = 2, y = -6 \Rightarrow B(2, -6)$

$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{-6 - 0}{2 - (-1)} = \frac{-6}{3} = -2$

حال با داشتن شیب خط $m = -2$ و مختصات یکی از نقاط به دلخواه (مثلاً $(-1, 0)$) معادله‌ی خط را می‌نویسیم:

$y = mx + n \Rightarrow 0 = (-2)(-1) + n \Rightarrow 0 = 2 + n \Rightarrow n = -2$

عرض از مبدأ خط یا همان عرض محل تلاقی خط با محور yها، -2 است.

۱۲۰ ۳

$f(x) = \frac{x\sqrt{x}-1}{2} \Rightarrow f(\frac{1}{4}) = \frac{\frac{1}{4}\sqrt{\frac{1}{4}}-1}{2} = \frac{(\frac{1}{4} \times \frac{1}{2})-1}{2}$

$= \frac{\frac{1}{8}-1}{2} = \frac{-\frac{7}{8}}{2} = -\frac{7}{16}$

$g(x) = |2-x^2| \Rightarrow g(-2\sqrt{2}) = |2-(-2\sqrt{2})^2|$

$= |2-(4 \times 2)| = |2-8| = |-6| = 6$

$g(-2\sqrt{2}) - 4f(\frac{1}{4}) = 6 - (-\frac{7}{16}) = 6 + \frac{7}{16} = \frac{24+7}{16} = \frac{31}{16} = 7/5$

۱۲۱ ۲ در زوج‌مرتب‌ها اگر مؤلفه‌های اول یکسان باشند، باید مؤلفه‌های دوم نیز یکسان باشند تا آن رابطه معرف تابع گردد:

$(a, \frac{1}{a}) \Rightarrow b+1 = \frac{1}{a} \Rightarrow b = \frac{1}{a} - 1 = \frac{1-a}{a} = -\frac{1}{a} \Rightarrow b = -\frac{1}{a}$

$(a, b+1) \Rightarrow b = -\frac{1}{a}$

جای‌گذاری $\{(a, \frac{1}{a}), (1, -2), (-1, -1), (a, \frac{1}{a}), (-1, 4a)\}$

$(-1, -1) \Rightarrow 4a = -1 \Rightarrow a = -\frac{1}{4}$

$(-1, 4a)$

خواسته‌ی سؤال $a+b$ است:

$$a+b = -\frac{1}{4} - \frac{1}{2} = \frac{-1-2}{4} = -\frac{3}{4}$$

۱۱۲ ۴ $n(S) = 6 \times 6 = 36$

$A = \{(1, 4), (2, 2), (4, 1)\}$

$B = \{(1, 1), (2, 2), (3, 3), (4, 4), (5, 5), (6, 6)\}$

$A-B = \{(1, 4), (4, 1)\} \Rightarrow n(A-B) = 2$

$P(A-B) = \frac{n(A-B)}{n(S)} = \frac{2}{36} = \frac{1}{18}$

۱۱۳ ۲ فضای نمونه‌ای پرتاب سکه و تاس به صورت زیر است:

$S = \{(ر, ۱), (ر, ۲), (ر, ۳), (ر, ۴), (ر, ۵), (ر, ۶), (پ, ۱), (پ, ۲), (پ, ۳), (پ, ۴), (پ, ۵), (پ, ۶)\} \Rightarrow n(S) = ۱۲$

$A = \{(ر, ۱), (پ, ۲), (پ, ۳), (پ, ۴)\} = \text{سکه پشت ظاهر شود.} \Rightarrow n(A) = ۴$

$B = \{(ر, ۱), (ر, ۴), (پ, ۱), (پ, ۴)\} = \text{تاس عدد مربع کامل ظاهر شود.} \Rightarrow n(B) = ۴$

$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$

$P(A \cup B) = \frac{4}{12} + \frac{4}{12} - \frac{2}{12} = \frac{6+4-2}{12} = \frac{8}{12} = \frac{2}{3}$

$(A \cap B) = \{(ر, ۱), (پ, ۴)\}$

۱۱۴ ۳ شکل داده‌شده به معنای آن است که پیشامد A رخ دهد، ولی پیشامد B یا C رخ ندهد، یعنی A رخ دهد، ولی $(B \cup C)$ رخ ندهد. به عبارت دیگر پیشامد $A - (B \cup C)$ می‌باشد.

۱۱۵ ۱ اگر نتیجه‌ی آزمایش منجر به وقوع یکی از برآمدهای (نتایج) پیشامد مطلوب گردد، آن‌گاه می‌گوییم آن پیشامد رخ داده است.

۱۱۶ ۳ نمودار گزینه‌ی (۳) معرف تابع نیست، زیرا اگر خطی موازی محور yها رسم شود، تابع را در بیش از یک نقطه قطع می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در زوج‌مرتب‌ها اگر مؤلفه‌های اول یکسان باشد، رابطه تابع است به شرط آن‌که مؤلفه‌های دوم آن‌ها هم یکسان باشد.

(۲) تابع است، زیرا به ازای هر x فقط یک y وجود دارد.

(۴) در نمودار پیکانی یک رابطه، هرگاه از هر عضو مجموعه‌ی اول دقیقاً یک پیکان خارج شود، آن رابطه تابع است.

۱۱۷ ۴

$y = 2kx^2 - kx + 1 \Rightarrow \begin{cases} a = 2k \\ b = -k \\ c = 1 \end{cases}$

$x = \frac{-b}{2a} = \frac{-(-k)}{2(2k)} = \frac{k}{4k} = \frac{1}{4}$

عرض رأس سهمی: $y = 2k(\frac{1}{4})^2 - k(\frac{1}{4}) + 1$

$\Rightarrow y = 2k(\frac{1}{16}) - \frac{1}{4}k + 1 = \frac{k}{8} - \frac{k}{4} + 1 = \frac{k-2k}{8} + 1 = -\frac{1}{8}k + 1$

مختصات رأس $= (\frac{1}{4}, -\frac{1}{8}k + 1)$

چون رأس سهمی روی نیمساز ناحیه‌ی دوم (خط $y = -x$) قرار دارد، پس داریم:

$y = -x \Rightarrow -\frac{1}{8}k + 1 = -\frac{1}{4} \Rightarrow -\frac{1}{8}k = -\frac{1}{4} - 1$

$\Rightarrow -\frac{1}{8}k = -\frac{5}{4} \Rightarrow k = \frac{-5}{-\frac{1}{8} \times 4} = \frac{5 \times 8}{4 \times 1} = 10$

۱۲۹ ۲

$$f\left(-\frac{1}{2}\right) \xrightarrow{\text{ضابطه ی بالا}} \left|2\left(-\frac{1}{2}\right) - 2\right| = |-1 - 2| = |-3| = 3$$

$$f(0) \xrightarrow{\text{ضابطه ی وسط}} -1$$

$$f\left(\frac{9}{4}\right) \xrightarrow{\text{ضابطه ی پایین}} \frac{6\sqrt{\frac{9}{4}}}{\frac{9}{4}} = \frac{6 \times \frac{3}{2}}{\frac{9}{4}} = \frac{9}{\frac{9}{4}} = \frac{4 \times 9}{9} = 4$$

$$f(1 - \sqrt{2}) \xrightarrow{\text{ضابطه ی بالا}} |2(1 - \sqrt{2}) - 2| = |2 - 2\sqrt{2} - 2| = |-2\sqrt{2}| = 2\sqrt{2}$$

$$\text{حاصل نهایی عبارت} = \frac{3 - 5(-1)}{4 \times 2\sqrt{2}} = \frac{3 + 5}{8\sqrt{2}} = \frac{8}{8\sqrt{2}} = \frac{1}{\sqrt{2}}$$

چون برد تابع f تک‌عضوی است، پس f تابعی ثابت بوده و مؤلفه‌ی دوم تمام زوج‌مرتبه‌ها با هم برابرند. یعنی داریم:

$$3a + 1 = -2b = 4 \Rightarrow \begin{cases} 3a + 1 = 4 \Rightarrow 3a = 3 \Rightarrow a = 1 \\ -2b = 4 \Rightarrow b = -\frac{4}{2} \Rightarrow b = -2 \end{cases}$$

از طرفی g تابع همانی و ضابطه‌ی آن $g(x) = x$ می‌باشد. یعنی دامنه و برد آن در نمودار پیکانی با هم برابرند:

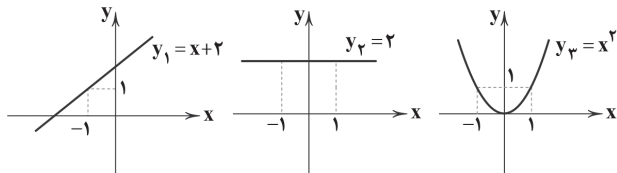
$$a - 2 = 2c \xrightarrow{a=1} 1 - 2 = 2c \Rightarrow -1 = 2c \Rightarrow c = -\frac{1}{2}$$

$$-b = a + d \xrightarrow{a=1, b=-2} -(-2) = 1 + d \Rightarrow 2 - 1 = d \Rightarrow d = 1$$

خواسته‌ی مسئله $ab + cd$ است. یعنی:

$$(1)(-2) + \left(-\frac{1}{2}\right)(1) = -2 - \frac{1}{2} = -\frac{5}{2}$$

ابتدا نمودار هر کدام از ضابطه‌ها را بدون در نظر گرفتن محدوده‌ی x رسم می‌کنیم.

حال با توجه به دامنه‌ی هر کدام از ضابطه‌های $f(x)$ ، قسمت‌های خواسته‌شده از y_1 ، y_2 و y_3 را نگه می‌داریم که مطابق شکل گزینه (۲) است.

۱۳۲ ۴

$$f(x) = \frac{3x^2 - 12}{4 - x^2} = \frac{3(x^2 - 4)}{-(x^2 - 4)} = \frac{3}{-1} = -3$$

بنابراین $f(x)$ به‌جز در نقاط به طول ۲ و -۲ که ریشه‌های مخرج‌اند، تابع ثابت $y = -3$ است.

بنابر فرض مسئله $g(6) = 6$ است، زیرا تابع g همانی است، پس داریم:

$$f(2) + g(6) = 13 \Rightarrow f(2) + 6 = 13 \Rightarrow f(2) = 13 - 6 = 7$$

$$g(2) + f(6) = 3 + 7 = 10$$

گزینه‌ها را امتحان می‌کنیم: ثابت است. همانی است. می‌دانیم تابع علامت به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

۱۳۴ ۲

$$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \quad \begin{cases} \text{ضابطه ی تابع به صورت} \\ f(x) = \frac{2x^2}{3} - 3 \end{cases} \quad \text{می‌باشد که باید } f(-6) \text{ را}$$

حساب کنیم:

$$f(-6) = \frac{2(-6)^2}{3} - 3 = \frac{2 \times 36}{3} - 3 = 24 - 3 = 21$$

$$f(x) = \sqrt{2x^2 - 12x + 23}$$

$$\Rightarrow f(3 - \sqrt{2}) = \sqrt{2(3 - \sqrt{2})^2 - 12(3 - \sqrt{2}) + 23}$$

$$= \sqrt{2(9 - 6\sqrt{2} + 2) - 36 + 12\sqrt{2} + 23}$$

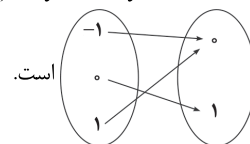
$$= \sqrt{18 - 12\sqrt{2} + 4 - 36 + 12\sqrt{2} + 23} = \sqrt{9} = 3$$

در تابع f می‌دانیم $-2 < x < 2$ و x عددی صحیح است، یعنی x متعلق به مجموعه‌ی $A = \{-1, 0, 1\}$ است:

$$x = -1 \Rightarrow (-1)^2 + y = 1 \Rightarrow y = 1 - 1 = 0$$

$$x = 0 \Rightarrow (0)^2 + y = 1 \Rightarrow y = 1$$

$$x = 1 \Rightarrow (1)^2 + y = 1 \Rightarrow y = 1 - 1 = 0$$

پس نمودار پیکانی آن به صورت

عبارت زیر رادیکال باید بزرگ‌تر یا مساوی صفر باشد.

$$2x^2 + 1 \geq 0 \Rightarrow 2x^2 \geq -1 \Rightarrow x^2 \geq -\frac{1}{2}$$

این نامساوی همواره برقرار است، بنابراین دامنه‌ی تابع $\mathbb{R}$ است.

۱۳۶ ۴

$$-3 \leq x < -2/5 \Rightarrow -3 \leq x < -\frac{5}{2} \xrightarrow{\text{ضرب طرفین در } -\frac{5}{2}} -6 \leq 2x < -5$$

$$\xrightarrow{\text{کم کردن عدد یک از طرفین}} -6 - 1 \leq 2x - 1 < -5 - 1 \Rightarrow -7 \leq 2x - 1 < -6$$

$$\xrightarrow{\text{طبق تعریف تابع جزء صحیح}} [2x - 1] = -7$$

ضابطه‌ی تابع ثابت f به صورت $f(x) = c$ و ضابطه‌ی تابع همانی g به صورت $g(x) = x$ می‌باشد. طبق تعریف تابع ثابت داریم:

$$f\left(-\frac{1}{2}\right) = 4 \Rightarrow f\left(-\frac{1}{2}\right) = f(-1) = f(\sqrt{2}) = 4$$

از طرفی طبق تعریف تابع همانی داریم:

$$g(2) = 2, g\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{1}{2}$$

$$\frac{f(-1)g(2)}{2kg\left(\frac{1}{2}\right) - f(\sqrt{2})} = -1 \xrightarrow{\text{جای‌گذاری}} \frac{4 \times 2}{(2k \times \frac{1}{2}) - 4} = -1$$

$$\Rightarrow \frac{8}{k - 4} = -1 \Rightarrow -k + 4 = 8 \Rightarrow k = -4$$

چون f تابع ثابت است، مؤلفه‌های دوم همگی با هم برابرند.

$$m - 2 = 3 \Rightarrow m = 3 + 2 \Rightarrow m = 5$$

پس داریم:

$$n^2 - 4n + 7 = 3 \Rightarrow n^2 - 4n + 7 - 3 = 0 \Rightarrow n^2 - 4n + 4 = 0$$

$$\Rightarrow (n - 2)^2 = 0 \Rightarrow n - 2 = 0 \Rightarrow n = 2$$

$$m^2 + n^2 = (5)^2 + (2)^2 = 25 + 4 = 29$$

۱۳۸ ۴

بررسی گزینه‌ها:

$$۱) x = 0/2 \Rightarrow \text{sign}([3 \times 0/2]) = \text{sign}([0/6]) = \text{sign}(0) = 0 \quad \checkmark$$

$$۲) x = \frac{1}{4} \Rightarrow \text{sign}([3 \times \frac{1}{4}]) = \text{sign}([\frac{3}{4}]) = \text{sign}(1) = 1 \quad \times$$

$$۳) x = \frac{1}{4} \Rightarrow \text{sign}([3 \times \frac{1}{4}]) = \text{sign}([\frac{3}{4}]) = \text{sign}(0) = 0 \quad \checkmark$$

$$۴) x = 0 \Rightarrow \text{sign}([3 \times 0]) = \text{sign}([0]) = \text{sign}(0) = 0 \quad \checkmark$$

عبارت $x^2 + 1$ ، عبارت همواره مثبت است، بنابراین از ضابطه‌ی

$$f(x^2 + 1) = 1$$

بالایی استفاده می‌کنیم و داریم:

اقتصاد

۱۳۶ ۲ برای تمام شاخص‌های اقتصادی دو عدد تعریف می‌شود: یکی اسمی و دیگری واقعی.

الف) میزان سود اسمی همان‌طور که در صورت سؤال می‌بینید برابر $12/5$ میلیون تومان است، اما میزان سود واقعی بعد از محاسبه‌ی نرخ سود واقعی به دست می‌آید.

ب) در این مثال، برای سود سهام موردنظر یک سود اسمی وجود دارد که بدون در نظر گرفتن تورم، بیان می‌شود و کاذب (غیرواقعی) است.

نرخ اسمی سهام $\times$ سرمایه‌ی شخص = سود اسمی سهام

$$12/5 = 50 \times x \Rightarrow x = \frac{12/5}{50} = 25\%$$

اما هم‌زمان بازار دچار تورم 20% است که باید از رقم سود اسمی سهام کم شود، یعنی سود واقعی از این قرار است.

نرخ تورم - نرخ سود اسمی = نرخ سود واقعی سهام

$$25\% - 20\% = 5\%$$

$$\text{الف) } 5\% \times 50 = 2/5$$

۱۳۷ ۳ علامت اختصاری شاخص‌ها:

GNP = تولید ناخالص ملی

NDP = تولید خالص داخلی

محصولات کشاورزی و مواد غذایی + کالای سرمایه‌ای و ماشین‌آلات = GDP
کالای واسطه‌ای صادراتی + خدمات نهایی + محصولات چرمی + ارزش افزوده‌ی خارجیان مقیم کشور +

$$\text{میلیون دلار } GDP = 500 + 420 + 250 + 380 + 150 + 240 = 1940$$

الف)

$$\text{میلیون دلار } NDP = GDP - \text{هزینه‌ی استهلاک} = 1940 - 120 = 1820$$

ارزش افزوده‌ی خارجیان مقیم کشور -

ارزش افزوده‌ی افراد مقیم خارج +

$$\text{میلیون دلار } GNP = 1940 - 240 + 180 = 1880$$

ب)

$$\text{میلیون دلار } NNP = GNP - \text{هزینه‌ی استهلاک} = 1880 - 120 = 1760$$

$$\text{دلار } NNP = \frac{NNP}{\text{جمعیت}} = \frac{1760}{4} = 440$$

ج)

۱۳۸ ۴ الف) دلیل اهمیت مقدار تولید کالا و خدمات بیان قدرت و

توان اقتصادی جامعه، سطح رفاه و درآمد اعضای جامعه و میزان پس‌انداز و سرمایه‌گذاری و امکان پیشرفت آن جامعه در آینده است.

ب) ارزش کالاهای واسطه‌ای در محاسبه‌ی تولید کل جامعه با شاخص‌های تولید داخلی و تولید ملی منظور نمی‌شود.

ج) با توجه به اطلاعات، مسئله را حل می‌کنیم.

سال	سال اول	سال دوم
تولید کل		
قیمت جاری	۱۱۸	۱۵۳
قیمت واقعی	۱۱۸	۱۲۸

میلیون دلار $153 - 118 = 35$ = افزایش کل تولید در سال دوم

(قیمت سال پایه) (قیمت جاری سال دوم)

میلیون دلار $153 - 128 = 25$ = افزایش قیمت تولید در سال دوم (تورم)

(قیمت واقعی سال دوم) (قیمت جاری سال دوم)

میلیون دلار $128 - 118 = 10$ = افزایش میزان تولید در سال دوم (رشد)

(قیمت واقعی سال دوم) (قیمت سال پایه)

بنابراین از 35 میلیون دلار افزایش تولید کل در سال دوم 10 میلیون دلار آن ناشی از افزایش میزان تولید (یعنی رشد) و 25 میلیون آن ناشی از افزایش قیمت‌ها (یعنی تورم) است.

۱۳۹ ۲

ارزش خدمات + ارزش مواد غذایی، پوشاک، ماشین‌آلات = تولید خالص ملی مالزی
هزینه‌ی استهلاک - ارزش تولید افراد مقیم خارج +

$$180 = 150 + 20 + 10 - 5$$

ارزش مواد غذایی، پوشاک، ماشین‌آلات = تولید خالص ملی جیبوتی
هزینه‌ی استهلاک - ارزش تولید افراد مقیم خارج + ارزش خدمات +

$$40 = 30 + 8 + 7 - 5$$

الف) 180 (تولید خالص ملی مالزی) - 40 (تولید خالص ملی جیبوتی)

ب) برای بررسی وضعیت موفقیت کشورها در زمینه‌ی صادرات باید نسبت تولید ملی این کشورها را به میزان صادرات آن‌ها به دست آورد.

$$6 = \frac{240}{40} = \text{جیبوتی} \quad 4 = \frac{720}{180} = \text{مالزی}$$

(یعنی تولید ملی)

مالزی $4 > 6$ جیبوتی $\rightarrow$

یعنی جیبوتی در صادرات موفق‌تر از مالزی است.

ج) $\frac{4}{6} = \frac{2}{3}$ = نسبت صادرات مالزی به جیبوتی

۱۴۰ ۳ برای حل مسئله، یک جدول رسم می‌کنیم (اطلاعات سال سوم اضافه است بنابراین کاربردی برای ما ندارد و حذف می‌شود).

سال	سال اول	سال دوم	سال سوم
قیمت			
قیمت‌های جاری	۱۵۰	۲۲۰	۳۰۰
قیمت‌های ثابت	۱۵۰	X	-

قیمت ثابت سال اول همان 150 می‌شود چون سال پایه است. اکنون با استفاده از فرمول X یا همان قیمت ثابت سال دوم را حساب می‌کنیم:

قیمت‌های جاری سال دوم = افزایش قیمت سال دوم

قیمت‌های ثابت سال دوم -

$$50 = 220 - X \Rightarrow X = 170$$

یعنی جدول به شکل زیر تغییر می‌کند.

سال	سال اول	سال دوم
قیمت		
قیمت‌های جاری	۱۵۰	۲۲۰
قیمت‌های ثابت	۱۵۰	۱۷۰

اکنون می‌توانیم افزایش تولید را در سال دوم محاسبه کنیم:

قیمت سال پایه - قیمت ثابت سال دوم = افزایش تولید در سال دوم

$$\text{میلیون دلار } 20 = 170 - 150 = \text{افزایش تولید در سال دوم}$$

مفتخرم (_ U U _ : مفتعلن)

(ه) به اختیاری عاشق در راه عشق

۱۷۳ ۴

خا	ر	تا	کی	لا	ل	ای	در	با	غ	أم	می	دم	ن	شان
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
زخم	تا	کی	مر	ه	می	بر	جا	ن	در	دا	گی	ن	من	-
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلن		

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

- (۱) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن
(۲) مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن
(۳) مفاعیلن مفاعیلن فعولن

۱۷۴ ۲

تقطیع بیت سؤال:

ت	خا	هم	رف	ت	ن	د	یا	م	گر	در	پا	ی	د	وا	رت
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
ک	تا	در	وق	ت	ج	دا	دن	س	رم	بر	آ	س	تا	با	شد
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
مفاعیلن				مفاعیلن				مفاعیلن				مفاعیلن			

تقطیع گزینه‌ی (۲):

چ	نا	نم	در	د	لی	حا	ض	ک	جان	در	جس	م	خون	در	رگ
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
ف	را	مو	شم	ن	ای	وق	تی	ک	د	گر	وق	یت	یا	دا	بی
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
مفاعیلن				مفاعیلن				مفاعیلن				مفاعیلن			

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

- (۱) (U U - - - - U U - - - - : مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن)
(۳) (U - U - U U - - : مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن)
(۴) (U - U - - - U - - - - : مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن)

۱۷۵ ۳

در این گزینه واژه‌ی «نگس» در معنای حقیقی خود (نوعی گل) به کار رفته است، اما در سایر گزینه‌ها مجاز از «چشم» است.

۱۷۶ ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) نگین: مجاز از انگشتر
(۲) عالم: مجاز از مردم عالم
(۴) بیت: مجاز از شعر

۱۷۷ ۱

«سر» در سایر گزینه‌ها مجاز از «قصد و نیت» است.

۱۷۸ ۳

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: ناپایداری دنیا و تغییر و تحوّل پدیده‌ها

۱۷۹ ۲

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۲): برای رسیدن به معشوق باید از وجود مادی گذشت.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) تواضع و خاکساری موجب پیروزی است.
(۳) وفاداری عاشق و گله‌ی او از بی‌توجهی معشوق
(۴) در راه عشق تدبیر عقل بی‌اثر است. / غلبه و چیرگی عشق بر عقل

۱۸۰ ۲

مفهوم گزینه‌ی (۲): اسیر عشق، در پی رهایی نیست.

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: حال عاشق را تنها عاشق می‌فهمد.

زبان عربی (اختصاصی)

درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه یا لغات یا مفهوم مشخص کن
(۱۸۶ - ۱۸۱):

۱۸۱ ۱

قد تعلّمت: یاد گرفته‌ام [رد سایر گزینه‌ها]

أَنْ لَا أُعْجِلَ: که عجله نکنم [رد سایر گزینه‌ها]

فِي مَعَاتِبَةِ أَحَدٍ: در سرزنش (کردن) کسی [رد سایر گزینه‌ها]

ارْتَكِبَهُ: آن را مرتکب شده [رد سایر گزینه‌ها]

لَعَلَّ: چه بسا، شاید

یُرِيدُ: بخواهد [رد گزینه (۴)]

ذَنْبُهُ: گناه او [رد سایر گزینه‌ها]

۱۸۲ ۴

كَانَ یُرِيدُ: می‌خواست [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]

الرجل الشاب: مرد جوان [رد گزینه‌های (۲) و (۳)]

أَنْ يَلْتَقِطَ صَوْرًا: عکس‌هایی بگیرد، عکس بگیرد [رد گزینه (۱)]

ثلوج: برف‌ها [رد گزینه (۲)]

الجبال: کوه‌ها [رد گزینه (۳)]

الأعشاب الطّبیّة: گیاهان دارویی [رد گزینه (۱)]

۱۸۳ ۴

أَنْ يَسْتَعِينَ: که کمک بجوید، که کمک بگیرد [رد گزینه (۳)]

بِالْبَكْتِيرِيَا المَضِيئَةِ: از باکتری نورانی (نور دهنده) [رد گزینه (۳)]

إِنَارَةُ المَدِينِ: روشن کردن شهرها [رد سایر گزینه‌ها]

۱۸۴ ۱

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) جانشین - پوست - گنبد - همتایان

(۲) پرستار - داروخانه - باند زخم - قرص‌های آرام‌بخش

(۳) موج‌ها - ساحل - اقیانوس - دریاچه

(۴) آبشار - رود - چاه - دریا

۱۸۵ ۴

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) دانش‌آموز دوست می‌داشت که داستان جالبی در مورد حیوانات بخواند.

(۲) جغد می‌تواند که سرش را به طور کامل بچرخاند بدون این‌که بدنش را حرکت دهد.

(۳) «هنگامی که به پدرش و قوش گفت: این مجسمه‌ها چیست؟»

(۴) البته قطعاً پیشگیری بهتر از درمان است.

۱۸۶ ۴

ترجمه عبارت سؤال: «روزگار دو روز است: روزی به سود تو و

روزی به زیان تو.»

مفهوم: روزگار در تغییر است و هیچ خوبی یا بدی و هیچ موقعیت بالا یا پائینی پایدار نیست و بالاخره تغییر می‌کند.

اما مفهوم گزینه (۴) به غنیمت شمردن زمان اشاره دارد.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) گاهی آن‌چه قبلاً سبب ناراحتی تو بوده است، تو را شاد می‌کند.

(۳) روزگار را دیدم که متفاوت می‌چرخید، پس نه غم تداوم می‌یابد و نه شادی.

گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۱۹۰ - ۱۸۷):

۱۸۷ ۲

أَصْدَقُّ: فعل مضارع صيغة متکلم‌وحده و معرب است.

نکته: فعل مضارع در صیغه‌های جمع مؤنث غایب و مخاطب مبنی است.

۱۹۶ ۱ پس از مرگ محمدشاه، ولیعهد او، ناصرالدین میرزا، با درایت میرزاتقی خان فراهانی بر تخت شاهی نشست.

۱۹۷ ۴ در سال ۱۸۵۷م. پس از سرکوب شورش سربازان هندی، دولت انگلستان رسماً هند را جزئی از قلمرو خویش اعلام کرد و ملکه‌ی انگلستان به امپراتریس هند و بریتانیا ملقب شد.

۱۹۸ ۳ در سال ۱۶۴۶م. میان مجلس به رهبری الیور کرامول و چارلز یکم، پادشاه انگلستان، جنگی درگرفت که به پیروزی مجلس انجامید. کرامول نظام پادشاهی را برانداخت و خود رئیس‌جمهور شد. او سپس به دلایل مذهبی با مجلس درگیر شد و آن را منحل کرد.

۱۹۹ ۲ عباس میرزا فرمانده جنگ‌های ایران و روس، درصدد برآمد با استفاده از دانش و تجارب کارشناسان نظامی فرانسه و انگلستان، ارتش ایران را تجدید سازمان و مجهز به سلاح‌های مدرن کند، اما تلاش‌های او به دلیل پیمان‌شکنی دولت فرانسه، بدعهدی دولت انگلیس و موانع و مشکلات داخلی بی‌نتیجه ماند.

۲۰۰ ۳ نظام اداری ایران در اوایل عصر قاجار بسیار کوچک بود و به چهار اداره یا وزارت‌خانه‌ی قدیمی مالیه، جنگ، عدلیه و امور خارجه محدود می‌شد.

۲۰۱ ۱ اردشیر دوم به عیاشی و راحت‌طلبی مشهور بود. در دوران فرمانروایی او، مصر از سیطره‌ی هخامنشیان خارج شد. اردشیر سوم، پسر و جانشین اردشیر دوم، پادشاهی جاه‌طلب و جنگجو بود و مصر را دوباره ضمیمه‌ی قلمرو هخامنشی کرد.

۲۰۲ ۲ تا حدود دو قرن پیش و قبل از این‌که خط میخی خوانده شود و کاوش‌های باستان‌شناسی آغاز گردد، آگاهی و درکی که ایرانیان از ادوار کهن تاریخ و تمدن خود داشتند، به مراتب متفاوت از آگاهی و شناختی بود که امروزه وجود دارد. تا آن زمان مورخان ایرانی بر پایه‌ی ترجمه‌ی خدای‌نامه‌های متعلق به دوران ساسانی و نیز داستان‌های شاهنامه‌ی فردوسی، تاریخ ایران در عهد باستان را می‌نوشتند.

۲۰۳ ۱ «جنگ ماراتن» در دوره‌ی پادشاهی داریوش یکم و «نبرد دریایی سالامیس» در زمان خشایارشا میان سپاهیان ایران و یونان درگرفت.

۲۰۴ ۳ اسکندر در سه نبرد (گرانیکوس، ایسوس و گوگمل) سپاه هخامنشی را شکست داد و پس از آن، شوش، یکی از پایتخت‌های هخامنشیان را تسخیر کرد.

۲۰۵ ۳ ساکنان نواحی کوهپایه‌ای زاگرس جزء نخستین مردمانی در جهان بوده‌اند که حدود ۱۲ هزار سال پیش شروع به کشت گیاهانی مانند جو و گندم و اهلی نمودن جانورانی مثل بز و گوسفند کردند. این اقدام به منزله‌ی ورود انسان از دوره‌ی شکار و گردآوری خوراک به دوره‌ی یک‌جانشینی و تولید خوراک در فلات ایران محسوب می‌شود.

۲۰۶ ۲ پنج ستون از سنگ‌نوشته‌ی بیستون که در حقیقت گزارشی تاریخی محسوب می‌شود، به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ و سرکوب شورش‌های نواحی گوناگون اختصاص دارد.

۲۰۷ ۳ آشور در آن زمان حکومت نسبتاً نیرومندی در شمال بین‌النهرین بود که برای به دست آوردن فلزات، سنگ‌های قیمتی و غنایم دیگر، دائماً به سرزمین‌های همسایه، از جمله نواحی غربی ایران هجوم می‌آورد.

۱۸۸ ۳ «الأخوان» مبتدا و اسم مثنی است که مفرد آن «الأخ» است. اما در سایر گزینه‌ها «ان» جزئی از خود کلمه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نسیان (فراموشی): مبتدا و مفرد است.

(۲) الإنسان: مبتدا و مفرد است.

(۴) الإحسان: مبتدا و مفرد است.

۱۸۹ ۳ در این گزینه پس از «لا» اسمی قرار گرفته که نه «تنوین» دارد و نه «ال»، پس «لا»ی نفی جنس است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «لا یا بنتی» یعنی «نه ای دخترم» که در جواب یک سؤال می‌آید و نفی جنس نیست.

(۲) بعد از «لا» فعل آمده است، پس نمی‌تواند «لا»ی نفی جنس باشد و فعل مضارع منفی است.

(۴) «لا» که در وسط عبارت آمده و به معنای «نه» است.

ترجمه: شرافت انسان به علم و ادب است نه به اصل و نسب.

۱۹۰ ۲ توجه: «لکن» دارید» با «لکن» اشتباه گرفته نشود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لیت: حرف مشبّهة بالفعل

(۳) إن: حرف مشبّهة بالفعل

(۴) لعل: حرف مشبّهة بالفعل

تاریخ

۱۹۱ ۴ پس از تسلط افغان‌ها بر اصفهان، یکی از پسران شاه‌سلطان حسین صفوی به نام تهماسب برای گردآوری نیرو و بازگرداندن حکومت صفویان، از پایتخت گریخت. برخی از سرداران و سران ایل‌ها مانند نادر افشار و فتحعلی‌خان قاجار (پدربزرگ آقامحمدخان) به او پیوستند و در نخستین گام، خراسان را تصرف کردند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۳) مربوط به محمدحسن‌خان قاجار (فرزند فتحعلی‌خان) است.

(۲) بی‌ربط است، چون سومین پادشاه قاجار، محمدشاه بوده است.

۱۹۲ ۲ نادرشاه افشار سرانجام هنگامی که مشغول سرکوب شورش در خراسان بود، با توطئه‌ی نزدیکان و سردارانش کشته شد (۱۶۰۱ق). آقامحمدخان به منظور برقرار کردن نظم و امنیت به منطقه‌ی قفقاز لشکرکشی کرد و در همین زمان به دست چند تن از همراهانش به قتل رسید (۱۲۱۱ق/ ۱۱۷۵ش).

۱۹۳ ۴ در دوره‌ی نادر شهر اصفهان بازسازی شد.

۱۹۴ ۱ سخت‌کوشی و تلاش‌های بی‌وقفه‌ی آقامحمدخان برای ایجاد یکپارچگی سیاسی و بازگرداندن حاکمیت دولت مرکزی به سرتاسر قلمرو ایران درخور ستایش است.

نکته: آقامحمدخان در برخورد با مخالفان و رقبیان، بی‌رحم و کینه‌توز بود. گزینه‌های (۳) و (۴) نیز از اقدامات آقامحمدخان نمی‌باشد.

۱۹۵ ۳ نادرشاه در امور اداری و اقتصادی، بیش‌تر از دوستان و نزدیکانش به عنوان مشاور استفاده می‌کرد و به وزارت و دیوان‌سالاری توجهی نداشت.

۲۰۸ ۳ در دوره‌ی صفویه تمایل و علاقه‌ی اروپاییان برای مسافرت به کشور ما و شناخت تاریخ و فرهنگ آن دوچندان شد. در آن زمان، نویسندگان و محققان اروپایی به واسطه‌ی نوشته‌های هرودت و سایر مورخان یونانی و رومی عهد باستان، اخبار و آگاهی قابل توجهی درباره‌ی سلسله‌ها و شاهان ایران در دوره‌ی باستان در اختیار داشتند.

۲۰۹ ۴ در دوره‌ی ایلام، معماری پیشرفت چشمگیری کرد و استفاده از آجر در ساختن بناها رایج شد. معبد چغازنبیل در نزدیکی شهر شوش، شاهکار معماری آن دوره به شمار می‌رود. از جمله محبوب‌ترین خدایان ایلامی، اینشوشیناک به معنی خدای شهر شوش بود. معبد چغازنبیل، ستایشگاه این خدا محسوب می‌شد.

۲۱۰ ۲ قلمرو ایلام بارها مورد هجوم سپاهیان بین‌النهرین قرار گرفت و استقلال خود را از دست داد؛ اما ایلامیان دوباره قدرت می‌گرفتند. پادشاهان ایلام نیز هرگاه فرصتی به دست می‌آوردند، به بین‌النهرین لشکرکشی می‌کردند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) از آن‌جا که اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و اکدی پیاپی به سرزمین ایلامی‌ها لشکرکشی می‌کردند.

۳) حکومت ایلام، سرانجام پس از قرن‌ها سلطنت، بر اثر یورش ویرانگر آشوریان در قرن ۷ ق.م. دچار انحطاط و فروپاشی شد.

۴) ایلام با دیگر مناطق فلات ایران و سرزمین‌های مجاور آن مانند آسیای صغیر و هند، روابط تجاری داشت. تماس‌ها و ارتباط‌های سیاسی و تجاری، موجب شکل‌گیری روابط فرهنگی میان این سرزمین‌ها شد و دین، فرهنگ، خط و زبان آن‌ها را تحت تأثیر قرار داد.

۲۱۱ ۱ بنیان‌گذاران برخی از سلسله‌های ایرانی مانند طاهریان و سامانیان با فرمان خلیفه‌ی عباسی به حکومت رسیدند.

۲۱۲ ۲ پس از فتح هر شهر و منطقه توسط اعراب مسلمان، به فرمان خلیفه، فردی از میان فرماندهان سپاه، سران قبیله‌ها و یا صاحب به حکومت آن‌جا منصوب می‌شد. از آن‌جا که اعراب تجربه‌ی چندانی در کشورداری نداشتند، اداره‌ی امور دیوانی، هم‌چون گذشته در اختیار ایرانیان باقی ماند. محاسبه و دریافت مالیات‌ها هم‌چنان توسط دبیران و دهقانان ایرانی انجام می‌گرفت، دفترهای دیوانی مثل گذشته به خط و زبان پهلوی نوشته می‌شد و سکه‌های ضرب‌شده توسط ساسانیان هم‌چنان در گردش بود.

۲۱۳ ۴ رودکی، پدر شعر فارسی، در زمان سامانیان می‌زیست و مورد حمایت دربار سامانی بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) حکیم ابوالقاسم فردوسی نیز در اواخر دوره‌ی سامانی شروع به سرودن شاهنامه کرد. او پس از سقوط سامانیان، شاهنامه را به سلطان محمود غزنوی تقدیم کرد، اما این سلطان، قدر خدمت این شاعر بزرگ را ندانست و او را آزرده‌خاطر ساخت.

۲) در دوره‌ی سامانیان، زبان فارسی به عنوان زبان علم و دین در کنار زبان عربی قرار گرفت.

۳) در دوره‌ی سامانیان، چندین اثر علمی و دینی به زبان فارسی تألیف و یا ترجمه شد. ترجمه و تلخیص تاریخ طبری با عنوان تاریخ بلعمی و ترجمه‌ی تفسیر طبری بر قرآن، از آن جمله‌اند.

۲۱۴ ۱ از عوامل شکست قادسیه، می‌توان به اختلاف‌های داخلی ایرانیان، ناامیدی رستم فرخزاد، فرمانده‌ی سپاه ساسانی از پیروزی و همکاری برخی دهقانان و قبیله‌های عرب ساکن سواد با مسلمانان اشاره کرد.

۲۱۵ ۳ از ویژگی‌های شاخص خلافت عباسیان، اجتناب از سیاست عرب‌گرایی بود که امویان دنبال می‌کردند؛ به همین دلیل، در این دوره، ایرانیان در کنار اعراب از جایگاه ممتازی در حکومت عباسیان برخوردار شدند.

۲۱۶ ۴ گروهی از اندیشمندان، شاعران و نویسندگان ایرانی با سیاست تعصب و تفاخرطلبی قومی و قبیله‌ای امویان به مخالفت برخاستند و با استناد به آیات قرآن و روایات پیامبر، بر برابری تمامی اقوام تأکید می‌کردند. البته عده‌ای از آنان در این کار به افراط کشیده شدند و از طریق مقایسه‌ی زندگی ایرانیان باستان با زندگی اعراب عصر جاهلیت، به تحقیر قوم عرب پرداختند. اینان به شعوبیان معروف شدند. جنبش شعوبی در دوره‌ی اول عباسیان نیز هم‌چنان در عراق فعال بود.

۲۱۷ ۴ مذهب اسماعیلیه از مذاهب عقل‌گرا بود و از این‌رو، اسماعیلیان برای ترویج اصول عقاید خود، علاقه‌ی فراوان و توجه خاصی به علوم مختلف به ویژه فلسفه و کلام نشان می‌دادند.

۲۱۸ ۳ پیشینه‌ی تأسیس دیوان در دوران اسلامی به زمان عمر بن خطاب، خلیفه‌ی دوم بازمی‌گردد. او به پیشنهاد هرمزان، یکی از فرماندهان اسیر ایرانی، دیوان جُند (سپاه) را در مدینه تشکیل داد.

۲۱۹ ۴ سلسله‌های طاهریان و سامانیان، ریشه در خاندان‌های کهن دهقانی منطقه‌ی خراسان و ماوراءالنهر داشتند. درواقع این دو سلسله را دودمان‌های زمین‌داری پایه‌گذاری کردند که از قدرت و نفوذ اقتصادی و پشتوانه‌ی اجتماعی و فرهنگی قابل ملاحظه‌ای در دیار خود برخوردار بودند.

۲۲۰ ۱ محمدزکریای رازی پزشک، شیمی‌دان و فیلسوف ایرانی آثار ماندگاری در زمینه‌ی پزشکی، شیمی و فلسفه نوشته و به عنوان کاشف الککل و جوهر گوگرد (اسید سولفوریک) مشهور شده است. رساله‌ی آبله و سرخک (الجذری و الحصبه) او حاوی کهن‌ترین توصیف درباره‌ی بیماری آبله است.

جغرافیا

۲۲۱ ۲ با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های آن‌ها به تدریج منطقه‌هایی با عنوان منطقه‌ی مادرشهری به وجود آمدند.

۲۲۲ ۴ (د) شمال شرقی ایالات متحده‌ی آمریکا، دارای مگالاپلیس (بوستن - واشنگتن) می‌باشد.

۲۲۳ ۳ منظور از شهرگرایی، روندی اقتصادی - اجتماعی است که طی آن شیوه‌های زندگی، رفتار و عملکردها، ارزش‌ها و مظاهر شهری در روستاها و بین روستا نشینان رواج می‌یابد.

۲۲۴ ۱ در قرن نوزدهم و نیمه‌ی اول قرن بیستم، در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه‌ی صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد.

۲۲۵ ۳ به سبب تقسیم نادرست زمین، حمایت نکردن دولت از کشاورزان، توجه به صنایع مونتاژ و واردات کالا از کشورهای خارجی نه تنها وضع روستاییان بهتر نشد، بلکه شرایط انهدام کشاورزی در ایران فراهم آمد.

۲۴۰ الف) قسمت شرق و جنوب شرقی دارای بیابان‌هایی با زمستان‌های ملایم هستند.

۲۴۱ در گذشته جنگ‌ها و داد و ستد میان نواحی، نقش مهمی در پدیده‌ی پخش فرهنگی ایفا می‌کردند.

۲۴۲ در بین زبان‌های خانواده‌ی آفرو - آسیایی، معروف‌ترین و مهم‌ترین آن‌ها زبان عربی است که در جنوب غربی آسیا و شمال آفریقا بدان تکلم می‌کنند.

۲۴۳ انگلستان، اسپانیا، روسیه، هند و ایران به زبان‌های مختلف صحبت می‌کنند اما همگی جزء خانواده‌ی زبانی هند و اروپایی محسوب می‌شوند.

۲۴۴ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) عنصر اصلی گسترش یک فرهنگ، زبان است.

ب) در قرن بیستم و بیست‌ویکم با پیشرفت‌های صنعتی و گسترش ارتباطات، زبان انگلیسی در سراسر جهان به کار گرفته شد.

۲۴۵ زبان ایالت کبک در کانادا، فرانسوی است.

۲۴۶ هر چه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه بیش‌تر باشد، میزان تولید ماده‌ی آلی در آن‌جا بیش‌تر است.

۲۴۷ کاشت گیاهان سازگار و مقاوم با نواحی خشک مانند بنبه، گنار اکالیپتوس و اقایا است.

۲۴۸ واینکر جغرافی‌دان زیستی در طبقه‌بندی معروف خود به دو عامل بارش و دما توجه کرده است.

۲۴۹ بیابان ← آتاکاما مس

الماس ← کالاهاری بیابان

بوکسیت ← استرالیا بیابان

۲۵۰ نواحی ساحلی کم‌تر از ۱۵ درصد سطح زمین را شامل می‌شوند.

نواحی کوهستانی ۱۰ درصد مردم جهان و نواحی ساحلی ۴۰ درصد مردم جهان را دارا هستند که با هم ۵۰ درصد را در خود جای داده‌اند.

جامعه‌شناسی

۲۵۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ب) فناوری دارای فرصت‌ها و محدودیت‌هایی است و علوم اجتماعی درباره‌ی آن‌ها به انسان آگاهی می‌دهد.

ج) با مقایسه‌ی علوم طبیعی و علوم اجتماعی می‌توانیم به برخی فواید علوم اجتماعی پی ببریم.

۲۲۶ صاحب‌نظران معتقدند که در طراحی مبلمان شهری باید فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت شود.

۲۲۷ خسارت وارد کردن به اموال عمومی، بناها و آثار فرهنگی یکی دیگر از انحرافات اجتماعی در شهرهاست. (وندالیسم شهری)

۲۲۸ درآمد کم، مسکن نامناسب، بیکاری، حاشیه‌نشینی به فقر شهری منجر می‌شوند.

۲۲۹ شهر پایدار دارای سه رکن است.

۲۳۰ حدود سال ۱۳۶۰ جمعیت شهری و روستایی در ایران حدود ۵۰٪ بود.

۲۳۱ منطقه‌ی دریای عمان دارای ویژگی‌ها و قابلیت‌های منحصر به فرد بوده از جمله جنس ساحل، عمق بسیار خوب دریا و عدم نیاز به استفاده از آبراه و کانال‌های دریانوردی در سواحل مکران، امکان ساخت و توسعه بدون محدودیت بنادر، به ویژه جهت پهلوگیری کشتی‌های اقیانوسی را فراهم ساخته است.

۲۳۴ به محدوده‌ای که با توجه به شکل زمین و شیب ناهمواری‌ها، آب‌های جاری را به سوی پایین‌ترین نقطه‌ی آن هدایت کند، حوضه‌ی آبریز می‌گویند.

۲۳۵ کانون‌های آبگیر در حد فاصل حوضه‌ی آبریز قرار دارند و بر خط تقسیم آب‌های محلی منطبق هستند.

۲۳۶ پیش‌روی آب اقیانوس هند از طریق دریای عمان و تنگه‌ی هرمز به دره‌های زاگرس شمالی، خلیجی هلالی‌شکل در جهت شرقی - غربی به وجود آورده که صدها سال است به آن خلیج‌فارس یا دریای پارس می‌گویند.

۲۳۷ عامل پرفشار جنب حاره‌ای در تابستان به داخل کشور پیش‌روی می‌کند و مانع ریزش بارش در دوره‌ی گرما در کشور می‌شود.

۲۳۸ توده‌ی هوا، حجم بزرگی از هوا است که ویژگی فیزیکی آن به خصوص از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی در صدها کیلومتر تقریباً همسان است.

۲۳۹ در نواحی داخلی کشور به دلیل دور بودن از دریاها و کمبود رطوبت، اختلاف دما زیاد است.

جامعه‌شناسی انتقادی، از وضعیت موجود انتقاد می‌کند و به وضعیت مطلوب می‌اندیشد و برای رسیدن به آن راهکارهایی ارائه می‌دهد.
این رویکرد که جامعه‌شناسی را در زمره‌ی دانش‌های ابزاری قرار می‌دهد، با نام **جامعه‌شناسی پوزیتیویستی** شناخته می‌شود.

۴ ۲۵۹

معیار	نوع	جامعه‌شناسی پوزیتیویستی	جامعه‌شناسی - تفهیمی - تفسیری	جامعه‌شناسی انتقادی
چه چیزی را مطالعه می‌کند؟ (موضوع)	-	-	کنش اجتماعی	کنش انسانی
چگونه مطالعه می‌کند؟ (روش)	-	-	-	علاوه بر روش‌های تجربی و تفهیمی، روش‌های دیگر را به رسمیت می‌شناسد.
چه هدفی را دنبال می‌کند؟ (هدف)	-	-	فهم معنای کنش اجتماعی	-

۲ ۲۶۰ رویکرد تجویزی و انتقادی صرفاً به توصیف و تبیین تبعیض نژادی در جامعه نمی‌پردازد، بلکه آن را تقبیح یا رواج عدالت اجتماعی را تحسین می‌کند.

ممکن است در تبیین، علاوه بر چرایی به چگونگی هم اشاره شود. چرایی به علت شکل‌گیری پدیده‌ها مربوط می‌شود و چگونگی به فرآیند و روند پدیده‌ها توجه می‌کند.

اگر تبیین را دانش کلی و عام (همه جا و همیشه) بدانیم؛ **تفسیر**، دانش جزئی و خاص (این جا و اکنون) خواهد بود. تأکید بر تفسیر به معنای دست شستن از دانش مشترک و جهان‌شمول و بسنده کردن به دانش‌های فرهنگی و تاریخی خاص است.

۴ ۲۶۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) اگر ما فقط جهانی را ببینیم که در آن متولد شده‌ایم، شاید گمان کنیم جهان اجتماعی تنها یک شکل دارد. ولی هنگامی که چشم خود را بر جوامع دیگری می‌گشاییم که هم‌اینک در دیگر نقاط دنیا وجود دارند؛ یا وقتی به تاریخ گذشته‌ی خود رجوع می‌کنیم و جهان خود را با آنان مقایسه می‌کنیم، به **تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌بریم**.

د) فرهنگ‌ها و تمدن‌ها براساس **آرمان‌ها و ارزش‌های خود**، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند.

۳ ۲۶۲ انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت، به او منتقل می‌شود، صرفاً موجودی منفعل و پذیرنده نیست، بلکه کنشگری فعال و تأثیرگذار است. تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

۲ ۲۶۳ تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است و تفاوت‌هایی که به حوزه‌ی نمادها و هنجارها بازمی‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست؛ بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

۲ ۲۵۲ اقتصاد، حقوق، سیاست، تاریخ، باستان‌شناسی، ارتباطات، مردم‌شناسی، جامعه‌شناسی، جمعیت‌شناسی، زبان‌شناسی، مدیریت، روان‌شناسی اجتماعی، و جغرافیای انسانی از جمله رشته‌هایی هستند که **پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند**.

در جامعه‌شناسی براساس **دوری و نزدیکی به علوم طبیعی**، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است.

۱ ۲۵۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ در آغاز شکل‌گیری خود در قرن نوزدهم میلادی سعی کرد به **علوم طبیعی به ویژه علم فیزیک نزدیک شود**.

۳ در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی دانسته می‌شوند و **جامعه همانند طبیعت در نظر گرفته می‌شود**.

۴ براساس جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، جامعه‌شناسی نیز با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل **جامعه** را می‌دهد.

۳ ۲۵۴ روش **جامعه‌شناسان انتقادی** به آن‌ها امکان می‌دهد که درباره‌ی ارزش‌ها و هنجارها داوری کنند و برای عبور از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب، راه‌حلی ارائه کنند.

۳ ۲۵۵ از نظر «وبر» **جامعه‌شناس فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند**، اما نمی‌تواند درباره‌ی این آرمان‌ها و ارزش‌ها داوری علمی کند؛ چون روش تجربی توان و ظرفیت داوری علمی ندارد.

مهم‌ترین هدف جامعه‌شناسان انتقادی، **نقد وضعیت موجود جامعه برای رسیدن به یک وضعیت مطلوب‌تر است**.

۲ ۲۵۶ با این‌که «وبر» بر **روش تفهیمی** به عنوان روش ویژه‌ی علوم اجتماعی تأکید می‌کرد، اما هم‌چنان علم را به **علم تجربی** محدود می‌دانست و معتقد بود، آن‌چه جامعه‌شناسان می‌گویند، باید با روش تجربی اثبات شود، وگرنه ارزش علمی ندارد.

جامعه‌شناسی انتقادی بیش‌تر از جامعه‌شناسی **تفهیمی** از علوم طبیعی فاصله گرفت.

۲ ۲۵۷ جامعه‌شناسی انتقادی، دو رویکرد قبلی جامعه‌شناسی؛ یعنی جامعه‌شناسی پوزیتیویستی و تفهیمی را **محافظه‌کار** می‌داند؛ زیرا آن رویکردها **نمی‌توانند درباره‌ی ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی داوری کنند** و به شرایط موجود تن می‌دهند.

در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، **پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی دانسته می‌شوند** و جامعه همانند طبیعت در نظر گرفته می‌شود؛ بنابراین روش مطالعه‌ی آن‌ها نیز یکسان دانسته می‌شود.

از نظر «وبر» **جامعه‌شناس فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند**، اما نمی‌تواند درباره‌ی این آرمان‌ها و ارزش‌ها داوری علمی کند؛ چون **روش تجربی توان و ظرفیت داوری علمی ندارد**.

۱ ۲۵۸ در **جامعه‌شناسی تفهیمی** جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه عقاید و ارزش‌های آن‌ها را توصیف و درک کند، اما نمی‌تواند درباره‌ی درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آن‌ها بپردازد؛ زیرا از نظر «وبر»، با این کار جامعه‌شناس از دایره‌ی علم خارج می‌شود یا به نام علم، کار غیرعلمی می‌کند.

۲۷۱ ۳ استعمار فرانسه، گسترش و سلطه‌ی فرهنگ غرب بر همه‌ی جهان و غربی کردن جهان را در پوششی به نام «جهانی شدن» پیگیری می‌کند. در **استعمار نو**، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود و با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و هم‌چنین از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد. دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کنند. مفاهیم تهاجم فرهنگی، شبیخون فرهنگی، ناتوی فرهنگی و ...، به مرحله‌ی **استعمار فرانسه** مرتبط است.

۲۷۲ ۲ **استعمار نو** پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه‌ی کشورهای مستعمره طی قرن بیستم به وجود آمد. **مغولان** نیز با قدرت نظامی خود مناطق وسیعی از جهان را تصرف کردند، ولی فرهنگ مغولان، قومی و قبیله‌ای بود و شایستگی‌های لازم را برای یک فرهنگ جهانی نداشت. آنان به سرعت تحت تأثیر فرهنگ‌هایی قرار گرفتند که از نظر نظامی شکست خورده بودند. به همین دلیل امپراتوری مغول در چین، هند و ایران تحت تأثیر فرهنگ‌های اقوام مغلوب، هویتی چینی، هندی و ایرانی پیدا کرد و به صورت سه حکومت مستقل درآمد. جهان غرب در استعمار فرانسه، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد؛ یعنی به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ دیگر **هجوم می‌برد** و به جای آن، باورها و ارزش‌های فرهنگ غرب را تبلیغ و ترویج می‌کند.

۲۷۳ ۴ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

- مفاهیمی مانند شبیخون فرهنگی، ناتوی فرهنگی، به مرحله‌ی استعمار فرانسه از مراحل گسترش سلطه‌ی غرب اشاره دارد.

- امپریالیسم سیاسی از طریق **اشغال نظامی جوامع ضعیف** شکل می‌گیرد.

۲۷۴ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در استعمار فرانسه بیش از آن‌که از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی استفاده شود، ابزارها و ظرفیت‌های فرهنگی و علمی به ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات مورد استفاده قرار می‌گیرد.

(۲) جهان غرب در استعمار فرانسه، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد؛ یعنی به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر **هجوم می‌برد** و به جای آن، باورها و ارزش‌های فرهنگ غرب را تبلیغ و ترویج می‌کند.

(۴) در **استعمار نو**، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود و با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و هم‌چنین از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد. در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند.

۲۷۵ ۱ قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، در صورتی‌که **هویت فرهنگی** خود را حفظ کند با **ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم**، می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد و اگر فرهنگ غنی و **قوی داشته باشد** می‌تواند گروه مهاجم را درون فرهنگ خود هضم نماید و ایشان را به خدمت گیرد.

۲۷۶ ۳ ارزش‌ها، رفتارها و رفتارهای جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، در برابر اسلام **آشکارا مقاومت کرده بود** و از آن پس، در پوشش نفاق خیزه بود.

فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را نیز درون خود هضم و جذب می‌کرد و دست کم آنان را ناگزیر می‌ساخت تا برای **استمرار و بقای خود** در ظاهر از مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند. غلبه‌ی **قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان، عثمانی و ...** که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند نیز مانع از آن می‌شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به طور کامل آشکار شود.

۲۶۴ ۱ هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای **مختلفی** را می‌پیمایند. برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند. مردم‌شناسان بر همین اساس از جهان‌های اجتماعی متفاوت هم‌چون غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند.

۲۶۵ ۳ اروپایی‌ها **یک ضرب‌المثل قدیمی دارند که: «همه‌ی راه‌ها به رم ختم می‌شوند»** این تنها یک ضرب‌المثل است، ولی **عده‌ای باورشان این است که زندگی اجتماعی بشر یک مسیر را طی می‌کند**.

۲۶۶ ۳ عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند همه‌ی جهان‌های اجتماعی شبیه یک‌دیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند؛ یعنی همه‌ی آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند. عده‌ای که نگاه تک‌خطی به تاریخ بشر دارند معتقدند **همه‌ی جوامع در یک خط قرار می‌گیرند**، بعضی از آن‌ها در این مسیر واحد پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند (سرگذشت و سرنوشت یکسانی دارند).

براساس **دیدگاه عرضی جهان‌های اجتماعی** مطابق با نیاز خود، از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برند. در صورتی‌که لازم باشد، تغییراتی در آن‌ها به وجود می‌آورند و سپس از آن‌ها استفاده می‌کنند.

۲۶۷ ۱ اگرچه انسان امروزی براساس تجربیات واقعی، استعمار را به معنی استثمار در می‌یابد؛ ولی در **سده‌های پیشین، نظریه‌ی استعمار به معنای طلب آبادانی برای جوامع عقب‌مانده بود**.

۲۶۸ ۳ در دیدگاه جهان‌های اجتماعی در **عرض هم**، جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند می‌توانند از تجربیات یک‌دیگر استفاده کنند؛ اما هیچ‌یک از آن‌ها با حفظ هویت خود نمی‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهد.

هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند.

۲۶۹ ۲ هیچ‌یک از جهان‌های اجتماعی با حفظ هویت خود نمی‌تواند مسیر دیگری را ادامه دهد ← **نمودار عرضی**

تفاوت‌های مربوط به عقاید و ارزش‌ها، جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی متفاوت تبدیل می‌کند ← **تغییرات جهان اجتماعی**

جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند ← **نمودار طولی**

۲۷۰ ۱ در جهان غرب نوعی تقسیم کار میان جامعه‌شناسان و مردم‌شناسان شکل گرفته بود. وظیفه‌ی **جامعه‌شناسی** مطالعه‌ی جوامع صنعتی و شهری پیشرفته (جوامع غربی) بود و **مردم‌شناسی** به مطالعه‌ی جوامع ساده و ابتدایی می‌پرداخت. (عبارت اول و سوم)

عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند همه‌ی جهان‌های اجتماعی شبیه یک‌دیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند؛ یعنی همه‌ی آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند. این عده، **نگاه تک‌خطی** به تاریخ بشر دارند. جامعه‌شناسان غربی، جوامع ابتدایی را متعلق به گذشته‌ی بشر می‌پنداشتند که در دوران کودکی یعنی مراحل اولیه‌ی رشد خود باقی مانده‌اند. (جوامع غیرغربی). (عبارت دوم و چهارم)

۲۸۶ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) وجوب بالغیر نمی‌تواند بالذات شود و برعکس.
(۳) ممکن بالغیر امکان عقلی و منطقی ندارد.
(۴) امتناع بالغیر در یک ماهیت پس از وجود علت به وجوب بالغیر تبدیل می‌شود.

۲۸۷ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) اصالت عقل در دوره‌ی جدید و معاصر است، نه قرون وسطی.
(۳) دانشگاه آکسفورد در اواخر قرون وسطی است.
(۴) در قرون وسطی هنوز اسلام ظهور نکرده بود.

۲۸۸ ۱ **میرداماد** فیلسوف بزرگ اسلامی، در قرن یازدهم فلسفه‌ی ابن‌سینا را به روش اشراقی تفسیر کرد.

۲۸۹ ۲ اگر وجود و ماهیت مغایر نباشند، هر ماهیتی باید موجود باشد.

۲۹۰ ۳ اسناد هستی در ضمن قضایای «الف هست» انجام می‌شود که در این قضایا محمول و نسبت یکی است؛ لذا دوجزئی هستند.

۲۹۱ ۳ **کمیت** ← **کمیت پیوسته** ← **کمیت پیوسته‌ی ثابت** ← **شکل**
(۱) (۲)

← **چهارضلعی** ← **مربع**
(۳)

۲۹۲ ۴ **خصوصیت مشترک درونی** (ذاتی) = **جنس**

و **وجه تمایز بیرونی** (عرضی) = **عرضی خاص**

۲۹۳ ۲ عام‌ترین مفهوم نسبت به مکعب، **مقدار** یا کم است؛ به عبارت دیگر جنس الاجناس مکعب، مقدار یا کم است.

۲۹۴ ۲ گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) عرض خاص را بیان می‌کنند، اما گزینه‌ی (۲) بیانگر یک عرض عام است.

۲۹۵ ۲ شکلات جسم غیرنامی است، پس جنس الاجناس آن **جوهر** است.

دارای زاویه عرضی عام مثلث است؛ چون در شناخت مفهوم مثلث نیازی به آن نیست، پس عرضی است و مقدارهای دیگری غیر مثلث دارای زاویه هستند، پس عام است.

نکته: دارای ضلع برای شکل‌ها چون مقدم باید تصور شود، ذاتی محسوب می‌شود.

۲۹۶ ۱ چیز = جوهر = جنس هواپیما

بزرگ = **عرضی عام** هواپیما

پرواز می‌کند = **عرضی عام** هواپیما

۲۹۷ ۴ در گزینه‌ی (۴) اشاره به این که هیچ مفهومی نیست که دارای جنس نباشد، نادرست است؛ زیرا اجناس عالی یا جنس الاجناس‌ها جنس ندارند.

۲۹۸ ۳ **وقتی جنس و فصل با هم جمع می‌شوند**، مفهومی را تشکیل می‌دهند که آن مفهوم می‌تواند در خارج مصداق داشته باشد، چنین مفهومی را نوع می‌گویند.

۲۹۹ ۳ هر مفهومی اگر جنس و فصل داشته باشد، فقط یک فصل دارد، اما می‌تواند چندین جنس داشته باشد.

۲۷۷ ۳ تفاوت راهبردی استبداد تاریخی - قومی با استبداد استعماری در این است که استبداد قومی به رغم هویت غیراسلامی خود به دلیل این‌که پشتوانه و عقبه‌ای خارج از جغرافیای جهان اسلام نداشت از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌گزید و تلاش می‌کرد با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ نماید.

۲۷۸ ۲ **مکاتب و روش‌های غربی هم‌چون ناسیونالیسم و مارکسیسم**، علاوه بر این‌که وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌ساختند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند نیز قرار نمی‌گرفتند.

امت اسلامی با الهام از انقلاب اسلامی و بازگشت به سوی هویت الهی خود مرحله‌ی جدیدی را در گسترش فرهنگ جهانی اسلام رقم می‌زند.
انقلاب اسلامی ایران، نقطه‌ی عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است.

۲۷۹ ۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

- در دوران استبداد استعماری، زنان و دختران ایرانی از استفاده از چادر، روبنده و روسری منع شدند.

- استبداد قومی به رغم هویت غیراسلامی خود به دلیل این‌که پشتوانه و عقبه‌ای خارج از جغرافیای جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌گزید.

۲۸۰ ۴ قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیش‌تر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد.

در دوران خلافت، عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای سیاسی و جغرافیایی جوامع مختلف عبور کرد و بر قدرت‌های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند، تأثیر گذاشت.

عصر نبوی: شبه‌جزیره‌ی عربستان قبل از ظهور اسلام، فرهنگ جاهلی قبیله‌ای داشت.

عصر بیداری اسلامی: در مقابل نفوذ و سلطه‌ی فرهنگ غرب، مقاومت‌هایی شکل گرفت که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت. متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه‌ی فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند.

فلسفه و منطق

۲۸۱ ۱ ماده‌ی هر دو قضیه امکان است؛ زیرا رابطه‌ی بین «کلاغ و سفید» و «آب و جوشیدن در ۲۰۰ درجه» عقلاً همیشگی نیست.

۲۸۲ ۳ مبحث «مواد ثلاث» در فلسفه مطرح می‌شود و در آن محمول قضایا حتماً وجود است.

۲۸۳ ۳ در قضایای دوجزئی که هستی ماهیت‌ها را مطرح می‌کنند، موضوع ماهیت یا چیستی است که با وجود که معمول است، مغایر است.

۲۸۴ ۲ رابطه‌ی «حیوان» و «حساس» همیشگی است = وجوبی

«تعریف» و «تصدیق» تباین دارند = امتناعی

۲۸۵ ۴ وقتی می‌توانیم بگوییم فلان ماهیت موجود نیست یا فلان ماهیت موجود است، پس بین وجود و ماهیت تمایز وجود دارد؛ چون اگر نداشت، نمی‌توانستیم وجود را از ماهیت‌ها سلب کنیم.

۳۰۰ ۱ قسمت اول همه‌ی گزینه‌ها درست است.

قسمت دوم گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) هم درست است.

پس مفهوم **مشترک بودن** که در جنس هست، ولی در فصل نیست، اشتراک آن دو محسوب نمی‌شود؛ چون فصل مفهوم اختصاصی است.

۳۰۱ ۴ حوزه‌ی مطالعه‌ی مابعدالطبیعه **کل هستی** است؛ یعنی هر جا

پای موجودی در میان باشد، پای فلسفه هم در میان است.

۳۰۲ ۱ مابعدالطبیعه، در حقیقت علم به احوال موجودات است از

جهت وجود داشتن آن‌ها، صرفاً از آن جهت که وجود دارند، نه از آن حیث که کمیت، کیفیت یا مقدار دارند.

۳۰۳ ۳ **هستی و وجود**، حقیقی‌ترین و اصلی‌ترین مبنایی است که

همه‌ی خصوصیات اشیاء و موجودات به آن بازمی‌گردد.

۳۰۴ ۲ حرکت و سکون هم در فیزیک از لحاظ خواص ماده و هم در

فلسفه در بحث ثابت و متغیر بحث و بررسی می‌شوند.

۳۰۵ ۲ ما معمولاً به اشیاء از آن جهت توجه می‌کنیم که چه چیزی

هستند (ماهیت و چیستی).

۳۰۶ ۴ تحقیق در رابطه‌ی علیت در اصل وجود (هستی) یکی از

بحث‌های فلسفه اولی است.

۳۰۷ ۳ در مابعدالطبیعه عام‌ترین خصوصیتی که همه‌ی موجودات را

دربر می‌گیرد، یعنی وجود، مورد مطالعه و بررسی قرار می‌گیرد؛ به همین دلیل احکام وجود عام‌ترین، شامل‌ترین و کلی‌ترین احکام را نسبت به همه‌ی علوم دارا می‌باشد.

۳۰۸ ۱ حرکت و سکون، هم موضوع و مسأله‌ی مابعدالطبیعه است و

هم موضوع علم فیزیک.

۳۰۹ ۱ چون وجود از سایر صفات اشیاء عام‌تر است، پس احکام آن نیز

که در مابعدالطبیعه بحث می‌شود، از احکام سایر علوم عام‌تر است.

۳۱۰ ۴ چون مابعدالطبیعه بخشی از فلسفه است، پس نسبت مسائل

فلسفه با مسائل مابعدالطبیعه عموم و خصوص مطلق است.

روان‌شناسی

۳۱۱ ۳ منظور از رشد در دوره‌ی کودکی ← از زمان تولد تا ۱۱ - ۱۲

سالگی است.

رشد انسان از زمان تشکیل نطفه شروع می‌شود.

۳۱۲ ۲ نشستن با کمک ← ۳ تا ۶ ماهگی

ایستادن مستقل ← ۱۱ تا ۱۴ ماهگی

ایستادن با کمک ← ۷ تا ۱۰ ماهگی

۳۱۳ ۴ رشد شناختی، به رشد توانایی‌های مرتبط با فرآیندهایی

هم‌چون توجه، ادراک، حافظه و غیره اطلاق می‌شود.

رشد هیجانی در کودکی، فرآیندی پیچیده است که نه تنها مستلزم آگاهی از هیجانات خود کودک است، بلکه مستلزم آگاهی از هیجانات اطرافیان اوست.

۳۱۴ ۲ هیجان‌های مرکب ← احساس پشیمانی، سپاسگزاری، ترحم

هیجان‌های ساده ← ترس، خشم، محبت

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ساده، ساده، مرکب (۳) مرکب، ساده، ساده

(۴) مرکب، ساده، ساده

۳۱۵ ۳

لبخند اجتماعی در ۳ - ۲ ماهگی رخ می‌دهد.

رشد جسمانی } ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه‌ی رشد محسوب می‌شود.
این جنبه از رشد، از زمان تولد تا نوجوانی، با سرعت و تغییرات بسیاری همراه است.

بازی‌های موازی ← در این نوع بازی‌ها کودکان علاقه‌مندند در کنار یک‌دیگر باشند، ولی به تنهایی بازی می‌کنند.

۳۱۶ ۴ نوجوانان، برخلاف کودکان، قادر به ظرفیت‌سازی حافظه‌ی خود هستند.

نوجوانان براساس پردازش مفهومی عمل می‌کنند و فایده‌مندی یک کالا را بر اساس ماندگاری، کیفیت و ... می‌سنجند.

(تأکید بر ویژگی‌های حسی و فیزیکی اشیاء مربوط به پردازش ادراکی است که مختص کودکان است.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) توجه نوجوانان در مقایسه با کودکان، گزینشی‌تر است.

(۳) نوجوانان برخلاف کودکان، قادر به نظارت، ارزیابی و تغییر جهت تفکر لحظه به لحظه هستند.

۳۱۷ ۱

پایامد تغییرات شناختی	توصیه
حساسیت نسبت به انتقاد دیگران	بهتر است در حضور دیگران از نوجوانان عیب‌جویی نشود.

پدر علی مدام از پسرش عیب‌جویی می‌کند، پس توصیه مربوط به حساسیت نسبت به انتقاد دیگران را نادیده گرفته است.

پایامد تغییرات شناختی	توصیه
مشکل در تصمیم‌گیری روزمره	به جای نوجوانان تصمیم‌گیری نشود.
پدر علی به جای او تصمیم می‌گیرد، پس توصیه مربوط به مشکل در تصمیم‌گیری روزمره را نادیده می‌گیرد.	

۳۱۸ ۲ تحول اخلاقی و ارزشی در نوجوانی بیش از هر دوره‌ی دیگری است.

رشد سریع شناختی در نوجوانی و جوانی باعث می‌شود که فرد بهتر بتواند درباره‌ی مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی قضاوت کند.

۳۱۹ ۴ برای این‌که شناخت به اخلاق منتهی شود، شناخت باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود. بنابراین فردی که می‌داند نباید محیط‌زیست را آلوده کند (شناخت در او شکل گرفته) اما با این وجود باز هم در طبیعت آشغال می‌اندازد ← پس شناخت او به باور تبدیل نشده تا عمل اخلاقی انجام دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «من فردی مهربان و صادق هستم»، اشاره به رشد اخلاقی دارد.

(۲) در بسیاری از موارد، صرف داشتن شناخت به رفتار اخلاقی منجر نمی‌شود.

(۳) یکی از تکالیف اصلی رشد در دوره‌ی نوجوانی، شکل‌گیری هویت است.

۳۲۰ ۳ حجم کلی خون ← افزایش می‌یابد.

ظرفیت شش ← سه برابر قبل می‌شود.

اندازه‌ی قلب ← دو برابر قبل می‌شود.